

muqeddes kitab

Hakimlar

HAKIMLAR

Muqeddes Kitab - Kona Ehde
(Tewrat, Zebur we Peyghemberler)

7-qisim

1950-yilidiki «Muqeddes Kitab»ning
uyghurche terjimisi hazirqi zaman
uyghur tiligha özgertildi

2013

Deslepki nusxa

www.dunyaningnuri.com

HAKIMLAR

Yehuda awwal qanaaniylar bilan soqushqili chiqidu

1¹ Yeshua wapat bolghandin kéyin, beni-Israil özi Xudawendidin sorap: «Bizdin kim awwal chiqip qanaaniylar bilan soqushsun» dep éytti. ² Xudawende éyttiki: «Yehuda chiqsun. Mana men yurtni uning qoligha bérimen» dédi. ³ U waqit Yehuda öz buradiri Shimon'gha: «Qanaaniylar bilan barawer soqushayli dep, sen manga qoshulup özümge tégidighan hessenge chiqsang, menmu sanga tégidighan hessenge sen bilen bille chiqip soqushimen» dégende Shimon uning bilen bille chiqti.

⁴ Yehuda u yerge chiqqanda Xudawende özi qanaaniy bilen perizziylerni ularning qoligha berdi. Shundaqki, ular Bézek dégen jayda bularni urup, on ming ademni öltürdi. ⁵ Chünki Bézekte Adoni-Bézekke uchrup, uning bilen soqushup, qanaaniy bilen perizziylerni urdi. ⁶ Adoni-Bézek özi qachqanda ular uni qoghlap tutup, qollirining chong barmaqliri bilen putlirining chong barmaqlirini késiwettti. ⁷ Adoni-Bézek bolsa: «Mana qol bilen putlirining chong barmaqliri késiklik yetmish padishah özi dastixinimning tégide uwaqlarni térip turghanidi. Emdi Xuda manga öz emellirimge qarap yandurdi» dédi. Andin kéyin ular uni Yérusalémgha élip bardı. Anda u özi ölüp ketti.

⁸ Lékin beni-Yehuda bolsa Yérusalémni qorshiwélip meghlup qilip, olturghuchilirini qilich bisi bilen urup, sheherge ot yaqti. ⁹ Shuni qilip bolup, beni-Yehuda özi taghlarda olturup jenub yurti bilen pestiki yurttan makan tutqan xelq bilen soqushqili chiqti.

¹⁰ Andin kéyin Yehuda özi ilgiriki waqitta Qiryat-Arba dégen Xébronda olturghan qanaaniylargha qarshi chiqip, Shéshay, Aximan we Talmay dégenlerni urup, ¹¹ andin kétip, Débirning olturghuchilirigha qarshi chiqti. Emma Débir özi qedimki zamanda Qiryat-Séfer dep atalghanidi. ¹² Kaleb özi söz qilip: «Kimki Qiryat-Séferge hujum qilip uni alsa, uning özige qizim Aksani xotunluqqa bérimen» dédi. ¹³ Kalebning kichik buradiri Qénazning oghli Otniyel uni meghlup qilip alsa, Kaleb özi uninggha qizi Aksani xotunluqqa berdi. ¹⁴ U xotun uning qéshigha barghanda: «Atamdın bir parche yer tiligin» dep éri ni qiziqturup turup, éshektin ittik chüshse, Kaleb uningdin: «Sanga néme boldi?» dep soridi. ¹⁵ U jawab bérıp: «Sen manga jenub teripidiki quruq yerni bergendin kéyin, manga birnechche su bulaqlirininimu bérıp méni beriketligin» dédi. Shuni dése, u uninggha üstün bulaq bilen astin bulaqlarni berdi.

¹⁶ Qéniylar dep atilip, Musaning qéynatisining ewladliri bolghanlar bolsa beni-Yehudagha qoshulup, < Xormiliq sheher>din chiqip Aradning jenub teripidiki Yehuda chölige kétip, andaki xelq bilen olturdi. ¹⁷ Lékin Yehuda bolsa öz buradiri Shimon bilen bille béríp Zefat dégen jayda olturaqliq qanaaniylarni urup, sheherni weyran qilip uning ismini Xormah dep atidi. ¹⁸ Andin kéyin Yehuda özi Gaza bilen uning tewe yerlirini élip, Ashqélon bilen uning öpçörisini igilep, Eqron bilen etrapini özige tartiwaldi. ¹⁹ Xudawende özi Yehuda bilen bolghach ular tagh yurtini meghlup qiliwaldi. Lékin pestiki yurt bolsa ularning tömür harwiliri bolghach bularni chiqiralmay qaldi. ²⁰ Emma ular bolsa Musaning buyrughinidek Xébronni Kalebke berdi. Berse, u özi Anaqning üç oghlini andin chiqiriwetti.

Heydiwétilmigen qanaaniylar

²¹ Beni-Benyamin bolsa Yérusalémدا olturaqliq yebusiylarni chiqiralmidi. Uning üçün yebusiylar beni-Benyamin'gha qoshulup, bu kün'giche Yérusalémда olturmaqta.

²² Yüsüpning xanidani bolsa Beytelge qarshi chiqqinida Xudawende ular bilen idi. ²³ Yüsüpning xanidani özining ehwalini bilmek üçün ilgiriki waqitta Luz dep atalghan Beytel dégen sheherge jasuslar ewetti. ²⁴ Jasuslar béríp, sheherdin bir kishi chiqip kéliwatqinini körgende uninggha: «Sheherge kiridighan yolni bizge körsitip qoysang, biz sanga inam bérimiz» dédi. ²⁵ U buni anglap, sheherning yolini ulargha körsitip berse, ular béríp, sheherni urup qilich bisidin ötküzüp, yalghuz bu adem bilen uning hemme xanidanini qoyup qoydi. ²⁶ U adem bolsa xittiylarning yurtigha kétip, anda bir sheher yasap, ismini Luz dep atidi. Bu kün'gichimu uning ismi shundaq atilidu.

²⁷ Manasse bolsa Beyt-Shéan bilen uning kentlirini almay, Taanak bilen uninggha tewe yerlirini igilimay, Dor bilen uning kentlirining olturghuchilarni chiqarmay, Yiblém bilen uninggha tewe yerlirining xelqini heydiwetmey, Megiddo bilen uning kentlirining xelqinimu ketküzüwetmigech, qanaaniylar özi u yurtta olturup qaldi. ²⁸ Lékin israiliylar küch tapsimu, qanaaniylarni heydiwetmey, ulardin baj-alwan alatti.

²⁹ Efraim bolsa Gézerde olturaqliq qanaaniylarni heydiwetmidi. Buning üçün qanaaniylar özi Gézerde ular bilen bille olturup qaldi.

³⁰ Zebulun bolsa Qitronning olturghuchilirini chiqarmay, Nahalalning olturghuchilirinimu heydiwetmigini üçün qanaaniylar ularning arisida olturup, baj-alwan béridighan boldi.

³¹ Asher bolsa Akkoning olturghuchiliri bilen Sidonning olturghuchilirini chiqarmay, Axlab, Akzib, Xelba, Aféq we Rexobningkilernimu heydiwetmidi.

³² Uning üçhün asheriyler özi yurtning kona xelqi bolghan qanaaniylarning arisida olturdi. Chünki asheriyler ularni heydiwetmighanidi.

³³ Naftali bolsa Beyt-Shemeshning olturghuchiliri bilen Beyt-Anatning olturghuchilirini chiqiriwetmey, belki yurtning kona xelqi bolghan qanaaniylarning arisida olturup qaldi. Shundaq bolsimu, Beyt-Shemesh bilen Beyt-Anatning xelqi ulargha baj-alwan béridighan boldi.

³⁴ Lékin amoriylar bolsa beni-Danni taghlargha heydiwétip, ularni peske chüshkili qoymidi. ³⁵ Amoriylar özi Xéres téghi, Ayalon we Shaalbimda olturup qaldi. Shundaq bolsimu, beni-Yüsüpning qoli küch tépip ketkech, ular baj-alwan béridighan boldi. ³⁶ Amoriylarning chégrisi bolsa < Sériq Éshek > dawinining qoram téshi bilen Séladin tartip üstün teripige mangatti.

Xudawendinging perishtisi beni-Israilgha tenbih béridu

2¹ Xudawendinging perishtisi Gilgaldin Bokimgha kélip éyttiki: «Men bolsam silerni Misirdin chiqirip, ata-bowiliringlarga qesem qilip bergen yurtqa élip kélip: < Men siler bilen qilghan ehdemni ebedkiche sundurmaymen. ² Siler bolsanglar bu yurtning xelqi bilen ehde baghlashmay, belki ularning qurban'gahlirini buzuwétinglar > désem, méning sözümgé qulaq salmidinglar. Néme üçhün shundaq qildinglar? ³ Buning üçhün menmu ularni silerning aldinglardin ketküzmey, ularning özi silerni qiyin-qistaqqa sélip, ularning tengriliri silerge bir qiltaq bolsun dep, xiyal qildim» dédi. **4** Xudawendinging perishtisi beni-Israilgha bu sözning hemmisini éytip bergendin kéyin ular towlap yighliship, ⁵ bu jayning étini Bokim qoyup, Xudawende üçhün qurbanliq ötküzdi.

Yeshuadin kéyin Israil butlarga ibadet qilishni bashlaydu

⁶ Yeshua özi xelqni ketkili qoyghan waqitta beni-Israilning herbiri yurtni özimizge tartiwalayli dep öz mirasigha bardi. ⁷ Qowm bolsa Yeshuaning hemme künliride we hem Yeshuadin kéyin tirik turup, Xudawendinging Israil üçhün qilghan chong-chong ishlirini körgen aqsaqallarning hemme künliri ichide Xudawendige ibadet qilip turdi. ⁸ Xudawendinging bendisi Nunning oghli Yeshua bolsa bir yüz on yashqa kirip wapat boldi. ⁹ Ular uni Gaash téghining shimal teripidiki Efraim téghining Timnat-Xéres dégen jayida, öz miras yurtning zéminida depne qildi.

¹⁰ Bu nesilning hemmisi öz ata-bowilirigha bérip qoshulghandin kéyin, Xudawendinimu tonumay, Israil üçhün qilghan ishlirininimu bilmeydighan bir

nesil peyda boldi. ¹¹ U waqittin tartip beni-Israil Xudawendining közide yaman bolghinini qilip, Baal butlirigha ibadet qilghili bashlap, ¹² ata-bowilirining Tengrisi bolup ularni Misir yurtidin chiqirip kelgen Xudawendini tashlap, öpçhörisidiki taipilerning tengriliridin bolghan yat tengrilerge egiship, bulargha bash éqip, Xudawendining achchiqini keltürüp, ¹³ Xudawendini qoyup qoyup, Baal bilen Ashtarotqa ibadet qilghili turdi. ¹⁴ Uning üçhün Xudawendining ghezipi Israilning üstige qozghilip, ularni xarab qilsun dep, ularni talighuchilarning qoligha tapshurup, öpçhörisidiki dühmenlirining qoligha sattı. Shundaqki, dühmenlirining aldida ikkinchi bash kötürmidi. ¹⁵ Ular qeyerge chiqsa Xudawende özi sözlep, ular üçhün qesem qilghinidek Xudawendining qoli ulargha qarshi ishlep turghach, chong tenglikke chüshüp qaldi.

¹⁶ Andin kéyin Xudawende özi, ularni talighuchilarning qolidin qutquzsun dep, hakimlar qopurdi. ¹⁷ Lékin ular bolsa öz hakimlirining sözinimu anglimay, yat tengrilerning arqisidin yürüp, zina qilip, ulargha bash éqip, ata-bowiliri méngip Xudawendining buyruqlirigha itaet qilip yürgen yolidin chiqip kétip, ata-bowiliridek ish qilmidi. ¹⁸ Xudawende ular üçhün qachan hakimlar qopursa, Xudawende özi u hakim bilen bolup, uning hayat künliride ularni dühmenlirining qolidin qutquzatti, chünki Xudawende bolsa ularning ah urup dühmenliri salghan tenglikidin qilghan peryadini anglap ichi aghridi. ¹⁹ Lékin hakim özi ölüp qalsa, ular arqisigha yéniwélip, ata-bowiliridinmu ziyade yamanliq qilip, yat tengrilerning keynidin kétip, ulargha ibadet qilip, bash éqip, öz emelliri bilen asiyligidin yanmaytti. ²⁰ Uning üçhün Xudawendining ghezipi Israilning üstige qozghilip, özi éyttiki: «Bu qowm özi men ularning ata-bowilirigha buyrughan ehдини sundurup, awazimgha qulaq salmighini üçhün ²¹ men bolsam, Yeshua ölgende yurtta qalghan taipilerdin bir ademnimu heydiwetmey, ²² ular öz ata-bowiliri qilghinidek qilip, Xudawendining yolida yürgüsi barmu emesmu dep, Israilni sinap baqimen. ²³ Shuni dep Xudawende özi bu taipilerni ittik heydiwetmey, ularni turghili qoyup, Yeshuaning qoligha tapshurup bermidi.

Xudawende Israilni sinap béqip üçhün qoyup qoyghan taipiler

3¹ Beni-Israil ewladliridin bolup, jeng qilishni bilmigen kishilerning özige jeng qilishni ögitey dep, ² Xudawende özi Israilni sinap béqip, Qanaanning jenglirini héch bilmigen hemme kishilerni sinaq qilmaq üçhün qoyup qoyghan taipiler shu, yeni: ³ Filistiniylerdin bolghan besh serdar bilen qanaaniylarning hemmisi, sidoniylar bilen Baal-Xermon téghidin tartip Xamatning aghzighiche Liwan téghida olturaqliq xiwwiylar idi. ⁴ Bular bolsa beni-Israilni sinap,

Xudawende özi Musaning wasitisi bilan ulargha buyrughan emrlarni tutidumu yaki yoqmu dep, ularni sinaq qilmaq üçhün qoyup qoyulghanidi.

⁵ Beni-Israil bolsa qanaaniy bilen xittiylar, amoriy bilen perizziylar, xiwwiylar bilen yebusiylarning arisida olturup qélip, ⁶ ularning qizlirini xotunluqqa élip, öz qizlirini ularning oghullirigha béríp, ularning mebudlirigha ibadet qilghili turdi.

Otniyel

⁷ Bu teriqide beni-Israil özi Xudawendining neziride yaman bolghanni qilip, öz Tengrisi Xudawendini untup, Baal bilen Ashera butlirigha ibadet qiliship turdi. ⁸ Buning üçhün Xudawendining ghezipi Israilning üstige qozghilip, ularni Arram-Naharayimning padishahi bolghan Kushan-Rishatayimning qoligha sattı. Bu teriqide beni-Israil özi sekkiz yilghiche Kushan-Rishatayimning xizmitini qildi. ⁹ Emma beni-Israil özi Xudawendige peryad qilghinida Xudawende beni-Israil üçhün bir qutquzghuchini qopurdi. Uları qutquzghan shu kishi özi Kalebning ukisi Qénazning oghli Otniyel idi. ¹⁰ Xudawendining Rohi uning üstige chüshkech, u özi Israilning hakimi bolup jengge chiqqinida, Xudawende özi Arram padishahi Kushan-Rishatayimni uning qoligha berdi. Buning bilen u özi Kushan-Rishatayimning üstige ghalib keldi. ¹¹ Mundin kéyin qiriq yilghiche yurtta aram-amanlıq bolup turup, axirda Qénazning oghli Otniyel ölüp ketti.

Éhud we Shamgar

¹² Lékin beni-Israil bolsa yene Xudawendining közide yaman bolghinini qilghach, Xudawendining achchiqi kélip, Moabning padishahi Églonni Israilning üstige ghalib qildi. Chünki beni-Israil özi Xudawendining neziride yaman bolghinini qilghanidi. ¹³ Églon padishah bolsa beni-Ammon bilen birliship beni-Amalekni özige tartıp béríp, Israilni urup < Xormiliq sheher>ni igiliwaldi. ¹⁴ Buning bilen beni-Israil on sekkiz yilghiche Moabning padishahi Églon'gha xizmet qildi.

¹⁵ Lékin beni-Israil Xudawendige peryad qilghanda Xudawende ular üçhün özi Benyamin qebilisidin Géraning oghli bolghan Éhud chepxayni qutquzghuchi qilip qopurdi. Beni-Israil uning qoli bilen Moabning padishahi Églonning qéshigha baj-xiraj ewetkende, ¹⁶ Éhud özi üçhün bir gez uzun ikki bisliq bir qilichni étip, uni éginning ichide ong yotisining üstige qisqach béríp, ¹⁷ Moabning padishahi Églonning aldida baj-xirajni qoydi. Églon bolsa tola sémez bir kishi idi. ¹⁸ U baj-xirajni qoyghandin kéyin, baj-xiraj keltürgen xelqni ketküzüwétip, ¹⁹ özi yénip, Gilgalning yénidiki tash süretliri bar jaydin qaytip padishahning qéshigha kélip: «Ey padishah méning sanga mexpiy jayda qilidighan bir sözüim bar» dep éytquzdi.

U waqit padishah xelqqe: «Bizge xilwet lazim boldi» dése, chörisidikilerning hemmisi tashqirig'ha chiqip ketti.

²⁰ Andin kéyin Éhud kirip, padishahni sörün balixanisida kursining üstide yalghuz olturaqliq tépip: «Méning Xuda teripidin sanga éytidighan bir sözüim bar» dése, padishah kursidin qopup turdi. ²¹ U waqit Éhud özi chep qolini uzitip, ong yotisidin qilichni sughuruwélip, uning qorsiqig'ha tiqti. ²² Shundaqki, qilichning destisimu, tighi bilen qoshulup kirip kétip, séviz éti chuwlup, qilichni qorsiqidin tartiwetmigini üçhün destisige yögiship qélip, tighi keynidin chiqip turdi. ²³ Andin Éhud özi dalan'gha chiqip, balixanining ishiklirini keynidin étip, quluplap chiqip ketkinide,

²⁴ padishahning ademliri kélip qarisa, balixanining ishiklirini quluplaqliq körüp, padishah özi sörün öyde aram qilarmikin dep oyildi. ²⁵ Lékin ular uzun saqlap turup, balixanining ishikliri échilmighinini körüp, köngli sélip, achquchni élip ishikni échib qarisa, xojisining yerge yiqilip, ölük yatqinini kördi.

²⁶ Emma bular heyran bolushup turghuchilik Éhud özi qéchip chiqip, tash süretliri bar jaydin ötüp Séirag'ha yétiwélip qutulup ketti. ²⁷ Anda kélip, Efraim téghida kanay chalsa, beni-Israil uning bilen taghdin chüshüp, uni öz aldigha sélip mangdi. ²⁸ U ularg'ha: «Manga egiship yürünglar, chünki Xudawende bolsa düshmenliringlar bolghan moabiylarni qolliringlarga berdi» dése, ular uning keynidin bérip chüshüp, Iordanning kéchikini tosuwélip, héchkimni ötkili qoymidi. ²⁹ U waqit ular moabiylardin hemmisi küchlük batur bolghan on mingche ademni öltürüp, héchbirini qachqili qoymidi. ³⁰ Bu teriqide Moab özi Israilning qolining tégide bésilghach, seksen yil dawamida yurt özi tinchliq turdi.

³¹ Éhudtin kéyin Anatning oghli Shamgar qopup, Israil qutquzup, alte yüz filistiniyelerni uy sanjighuchi bilen öltürüwetti.

Débora we Baraq

4¹ Lékin Éhud wapat bolghandin kéyin beni-Israil Xudawendining neziride yaman bolghinini yene qilghili turdi. ² U waqit Xudawende ularni Qanaanning padishahi bolup Xazorda seltenet qilip turghan Yabinning qolig'ha satti. Uning qoshun serdari Siséra dep atilip, taipilerning Sharoshet dégen shehiride olturaqliq idi. ³ Emma beni-Israil bolsa Xudawendige peryad qildi. Chünki uning tömürdin yasalg'han toqquz yüz jeng harwisi bolup, beni-Israilgha yigirme yil dawamida tola zulum qilip turghanidi. ⁴ U waqit Lappidotning xotuni bolghan Débora dégen ayal peyghember Israilning ichide hakimliq qildi. ⁵ U özi Efraim

taghliridiki Rama bilen Beytelning otturisida bolghan Débora derixi dégen xorma derixining tüwide olturatti. Beni-Israil bolsa, höküm qilsun dep, uning qéshigha dewasini élip kéletti. ⁶ U özi Naftalining yurtidiki Qadésh dégen jaydin Abinoamning oghli Baraqni qichqartip, uning özige éyttiki: «Mana Israilning Tengrisi Xudawende özi buyrup: < Sen béríp, Naftali qebilisi bilen Zebulun qebilisidin on ming kishini özüng bilen bille élip, Tabor téghigha chiqqin. ⁷ Men bolsam, Yabin qoshun serdari bolghan Sisérani öz harwa qoshunliri bilen Qishon dégen éqinning boyigha qéshinggha élip kélip, qolunggha tapshurimen» dep éytmidimu?» dédi. ⁸ Baraq uninggha jawab béríp: «Sen özüng men bilen barsang, menmu baray. Sen men bilen barmisang, menmu barmaymen» dédi. ⁹ Débora söz qilip: «Derweqe özüm sen bilen barimen, lékin undaq bolsa, baridighan yolungda sanga héch izzet tegmeydu, belki Xudawende özi Sisérani bir xotunning qoligha tapshuridu» dep Débora qopup, Baraq bilen bille Qadéshqa mangdi. ¹⁰ Baraq özi Zebulun bilen Naftalini Qadéshqa qichqirip, on ming ademni özi bilen élip chiqqinida Déboramu uning bilen chiqti.

¹¹ Qényi Xéber bolsa Musaning qéynatisi bolghan Xobabning neslidin kelgen bashqa qényilardin özini ayrip, Qadéshning yénida bolghan Zaananim dégen jaydiki dub derixining yénida öz chédirini tikkenidi. ¹² «Mana Abinoamning oghli Baraq özi Tabor téghigha chiqti» dégen xewer Sisérigha yetkinide, ¹³ Siséra özi tömürdin bolghan toqquz yüz jeng harwisining hemmisini yighip, hemme xelqini taipilerning shehiri Sharoshettin qichqartip, Qishon éqinining yénida toplidi.

¹⁴ U waqit Débora Baraqa söz qilip: «Qopqin, bu kün bolsa Xudawende özi Sisérani séning qolunggha tapshuridighan kündür. Mana Xudawende özi aldingda bolghinini bilmemsen?» dédi. Shuni dése, Baraq özi on ming ademni keynige sélip, taghdin chüshiti. ¹⁵ Xudawende bolsa Siséraning özini hemme harwiliri bilen pütün qoshunini Baraqning aldida qilich bisi bilen téra-péren qiliwetti. Shundaqki, Siséra özi harwidin chüshüp, piyade qéchip ketti. ¹⁶ Lékin Baraq bolsa taipilerning shehiri Sharoshetkiche harwilarning özi bilen qoshunni qoghlap bardı. Bu teriqide Siséraning hemme qoshuni qilich bisi bilen yoqitilip, birimu qutulalmidi.

¹⁷ Lékin Siséra bolsa piyade qéchip kétép, qényi Xéberning xotuni Yaelning chédirigha bériwaldi. Chünki Xazorning padishahi Yabin bilen Xéber qényining xanidanining otturisida dostluq bar idi. ¹⁸ Yael özi chiqip, Siséra bilen körüshkende uning özige: «Ey xojam, qorqmay méningkige kirgin» dédi. Shu gep bilen Siséra uning chédirigha kirse, xotun özi uning üstige bir yotqan yépip qoydi. ¹⁹ U uninggha: «Men bolsam ussap qaldim. Ichkili az-maz su bergin» dése, xotun béríp, sütning tulumini échip, uninggha ichürüp, yene uni yépip qoydi.

²⁰ Andin Siséra uninggha éyttiki: «Sen özüng chédirning ishikide saqlap turghin.

Birkim kélip: « Bu yerde bir kishi barmu?» dep sendin sorisa: « Yoq» dep jawab bergin» dédi. ²¹ Lékin Xéberning xotuni Yael qopup, chédirning bir qozuqini élip, bir bolqini qolida tutup, shepe qilmay uning qéshigha bérip, u özi hérip kétip qattiq uxlap yatsa, uning chékisige qozuqni qaqtı. Shundaqki, qozuq ötüp, yerge kirip ketti. Buning bilen u öldi.

²² Mana, Baraq özi Sisérani qoghlap kelse, Yael aldigha chiqip, uning özige: «Kelgin sen izdep kelgen ademning özini sanga körsitey» dédi. U uningkige kirip qarisa, mana Siséra özi ölük yétip, chékisige qozuq qéqiqliq turidu. ²³ Bu teriqide Xuda u künde Qanaan padishahi Yabinni beni-Israilning aldida reswa qildi. ²⁴ U waqittin tartip beni-Israilning qoli Qanaan padishahi Yabinning üstige küch tépip ghalib bolghili bashlap, axirda Qanaan padishahi Yabinni yoqitiwetti.

Nusret shéiri

5¹ U waqit Débora bilen Abinoamning oghli Baraq shéir oqup éyttiki:

² «Israilda bashlaydighan serdarlar tépilir, xelq özi köngül xushi bilen ulargha egeshmek üçün Xudawendige hemdusana éytinglar.

³ Ey padishah, anglanglar! Ey emirler, qulaq sélinglar! Men bolsam, Xudawendige shéir oquy. Men özüm Israilning Tengrisi Xudawendige medhiye naxshilirini éytay.

⁴ Ey Xudawende, sen özüng Séirdin chiqip, Édom sehrasigha qedem qoyghiningda yer özi tewrinip kétip, asman bolsa témitip turup, bulutlar yamghur yaghdurup, ⁵ taghlar bolsa Xudawendining yüzidin titrep, Sinay téghi özi Israilning Tengrisi Xudawendining huzuridin silkinip ketti.

⁶ Anatning oghli Shamgarning künliride, derweqe Yaelning künliride xan yolliri tashlinip ketkech yoluchilar özi chighir yollirida yüretti.

⁷ Men Débora bolsam, Israilda bir anidek peyda bolup qopmasta Israilning ichide hakim tépilmay yoq turdi.

⁸ Xelq bolsa özi üçün yéngi tengriler ilghiwaldi. Bu sewebtin derwazilirigha jeng yétip keldi. Emma qiriq mingche israiliylarning arisida bir dane sipar yaki bir dane neyze körün'gen idimu?

⁹ Könglüm bolsa Israilning hakimliri üçün sélip, xelq ichidin xushluq bilen ulargha egeshkenlerge mayil bolidu. « Xudawende özi mubarek » dep éytinglar.

¹⁰ Ey siler aq ésheklerge min'genler! Ey nepis zilchilerning üstide olturghanlar! Ey yolda méngip turghanlar, medhiye oqunglar!

¹¹ Ya atquchilarning chuqinidin qutulghanlar bolsa kéchiklarning léwide turup, Xudawendining adalitini danglap, uning Israil ichide körsetken rast heqiqetni zikir qilidu. Xudawendining qowmi bolsa chüshüp, derwazilargha yétip keldi.

¹² Emdi sen ey Débora, oyghinip qopqin! Oyghinip qopup shéir oqughin! Ey Baraq, qopqin sen ey Abinoamning oghli, esirliringni baghlap élip ketkin.

¹³ Mana qowmdin qalghan az bir guruh bolsa chong xelqlerge ghalib keldi. Men bolsam, Xudawende manga zalimlarning üstige küch berdi.

¹⁴ Efraimning özidin Amalekning ichide yiltiz baghligan kishiler keldi. Ey Benyamin, séning keyningdin egiship qowming bilen qoshulup Makirdin hakimlar chüshüp kélip, Zebulundin serdarliqning hasisini tutqanlar yétip keldi.

¹⁵ Issakarning emirliri bolsa Déboragha qoshuldi. Issakar qilghandek Baraqmu qilip, uning keynidin wadigha chüshti. Rubenning éqinlirining yénida chong-chong meslihetler qilindi.

¹⁶ Sen bolsang némishqa qotanning ichide turup, qoylar üçün chalghan yalghuzekning awazini anglighili xaliding? Mana Rubenning éqinlirining yénida chong-chong meslihetler qilindi.

¹⁷ Giliyad bolsa Iordanning u teripide turup qaldi. Dan özi némishqa kémilerning yénida toxtap qaldi? Asher bolsa déngizning kanarida toxtap turup, körpezlirining yénida olturup qaldi.

¹⁸ Lékin Zebulun bolsa özini ölümge tutup béríp, Naftalimu égiz sehralarda hem shundaq qildi.

¹⁹ Padishahlar kélip soqushup, Qanaanning padishahliri bolsa Taanaktiki Megiddo sulirining yénida urushti. Lékin az-maz kümüş oljimu tapalmidi.

²⁰ *Asman teripidinmu urush bolup, yultuzlar bolsa öz jayidin chüshüp, Siséragha qarshi soqushiti.*

²¹ *Qishon deryasi ularni éqitip kétip, kona derya bolghan Qishon deryasi özi ularni süpürüp ketti! Ey méning jénim, quwwet bilen aldigha yügürgin.*

²² *Heydigüchi palwanlarning chapqinida atlarning tuyaqliri takirang-takirang qildi.*

²³ *«Siler Mérozgha lenet qilip, Xudawendining yardimige, derweqe zalimlarcha qarshi Xudawendige yarem bermigini üçün ularning olturghuchilirigha qattiq lenet qilinglar» dep Xudawendining perishtisi éytti.*

²⁴ *Qéniy Xéberning xotuni Yael bolsa hemme xotunliridin mubarek bolup, chédirda olturghan xotunliridin ewzel bolsun.*

²⁵ *Siséra özi su sorisa, u uninggha süt bérip, bay resmiyche bir qachida qaymaq tengliidi.*

²⁶ *U özi bir qolini qozuqqa uzitip, ong qolida bolqini tutup Sisérani urup, béshini uwap, chékisini téship ötküzüwetti.*

²⁷ *Siséra bolsa uning ayighigha éngiship yiqilip yatti. U özi uning ayaghlirigha yiqilip yétip yatqan yéride ölüp qaldi.*

²⁸ *Siséraning anisi bolsa penjiridin qarap towlap: «Uning harwiliri némishqa kelmeydu? Harwilirining chaqliri némige astiliship qaldi» dep éytip,*

²⁹ *öz-özidin shundaq soal qilip turghanda, uning hemmidin dana xotunliri jawab bérip:*

³⁰ *«Sheksiz bular bolsa olja élip bölüşüp, herbir er kishige ikkidin qiz tégip, Siséraning özige rengmureng rextler olja tégip, rengmureng gül toqulghan rextler bérip, ikki yüzlük gül toqulghan éginler bolsa esirlerning gedinige yüklinip kélip, uninggha bérilgen imish» dep éytti.*

³¹ *Ey Xudawende, séning hemme düshmenliring bolsa shundaq teriqide yoq bolup kétip, séni dost tutqanlarning özi chüsh waqtidiki aptaptek bolsun»*

dédi.

Buning bilan yurt özi qiriq yilgiche aram-amanliq tapti.

Gidonning hakimliqqa chaqirilishi

6¹ Lékin beni-Israil Xudawendining közide yaman bolghini qilip turghach, Xudawende ularni yette yilgiche Midiyanning qoligha tapshurdi. ² U waqit Midiyanning qoli Israilni shundaq bésiwaldiki, beni-Israil özi Midiyandin panah tapmaq üçhün taghlarda téxi bar öngkürlerni qilip, ghar bilen qorghanlarni yasap qoydi. ³ Qachanki israiliylar uruq térighan bolsa, midiyaniylar, amalekiylar we sherqiyler kélip, ulargha hujum qilip, ⁴ ulargha qarshi chédir tikip, Gazaghiche yerning hosulini yoqitiwétip, Israilda héch ashliq qoymidi. Qoy, kala, éshekliirini élip kététti. ⁵ Chünki ular bolsa ular mal bilen chédirilirini alghach kélip, chéketkidek tola bolup özi bilen tögiliri hésabi bolmay, yurtqa kiriwélip, uni xarab qilatti. ⁶ Bu teriqide Midiyanning destidin beni-Israil tola reswaliq tartatti. Reswaliq tartip, beni-Israil özi Xudawendige peryad qilghili bashlidi.

⁷ Midiyaniylarning destidin qiynilip, beni-Israil Xudawendige peryad qilghinida, ⁸ Xudawende özi beni-Israilgha bir peyghembarni ewetti. U kélip ulargha éyttiki: «Israilning Tengrisi Xudawende mundaq éytiduki: ‹ Men özüm silerni Misirdin chiqirip kélip qulluq öyidin ajritiwélip, ⁹ misirliq bilen silerge zulum qilghuchilarning qolidin qutquzup, aldinglardin ularni heydiwétip, yurtini silerge tapshurup bérup, ¹⁰ silerge: «Mana Tengringlar Xudawende men özüm bolghach siler yurtida olturghan amoriylarning tengrilerdin qorqmanglar» désem, méning sözümge qulaq salmidinglar» dep éytidu» dédi. ¹¹ Andin keyin **Xudawendining perishtisi** kélip, Ofra dégen jayida Abiézer Yoashqa teelluq bolghan dub derixining tüwide olturdi. U waqit Yoashning oghli Gidon özi midiyaniylardin qachurmaq üçhün siqquchning ichide bughday soqup turghanidi.

¹² U haman **Xudawendining perishtisi** uninggha körünüp: «Ey batur palwan, Xudawende özi sen bilendur» dep uninggha éytti. ¹³ Gidon uninggha jawab bérup: «Ey xojam Xudawende, biz bilen bolghan bolsa, bu musibetning hemmisi némishqa üstimizge keldi? Uning qilghan möjizilerning hemmisi emdi ne yerdidur? Bular toghrisida ata-bowilirimiz özi dep bérup: ‹ Mana Xudawende bizni Misirdin chiqirip keldi» dep éytishatti. Lékin bu künlerde Xudawende özi bizni tashliwétip, midiyaniylarning qoligha chühürüp qoydi» dédi. ¹⁴ U waqit Xudawende uninggha nezer qilip: «Sen özüng bu küchüng bilen bérup, Israilni Midiyanning qolidin qutquzuwalghin. Mana men séni ewetmidimmu?» dep éytti. ¹⁵ Shuni dése, u uninggha: «Ey xojam, men bolsam Israilni qandaq qutquzalimen? Xanidanim bolsa Manassening ichide hemmidin pes bolup, özüm

bolsam, atamning öyide hemmidin kichiki men emesmu?» dédi. ¹⁶ Xudawende uninggha: «Men özüm sen bilen bolimen. Bu sewebtin sen bolsang midiyaniylarni bir ademni urghandek urisen» dep éytti. ¹⁷ Lékin u uninggha iltija qilip: «Men közliringde iltipat tapqan bolsam, men bilen sözleshkiningge manga bir alamet körsitip, ¹⁸ men sanga yénip kélip, öz hediye qurbanliqimni keltürüp, aldingda qoymighuchilik bu yerdin ketmigin» dédi. Xudawende jawab bérip: «Sen yénip kelgüchilik toxtap turimen» dédi.

¹⁹ U waqit Gidon bérip, bir oghlaqni teyyarlap, bir éfa unning pétir nénini pishurup, göshni bir séwetke sélip, shorpini bir qazan'gha quyup, dub derixining tüwide uning qéshigha keltürüp, aldida qoydi. ²⁰ Lékin **Xudaning perishtisi** uninggha: «Bu gösh bilen pétir nénini élip bérip, andaki qoram tashning üstide qoyup, shorpini töküwetkin» dédi. Shuni dése, u shundaq qildi. ²¹ U waqit **Xudawending perishtisi** qolidiki hasini uzitip, uchini gösh bilen pétir nénigha tegküzse, qoram tashtin bir ot chiqip, gösh bilen pétir nénini yep ketti. U haman **Xudawending perishtisi** uning közidin ghayib boldi.

²² Buning bilen Gidon özi uning **Xudawending perishtisi** ikenlikini bilip, özi: «Way manga, ey Reb Xudawende, men bolsam **Xudawending perishtisini** yüzmyüz körmidimmu?» dédi. ²³ Lékin Xudawende uninggha: «Sanga amanliq bolsun. Qorqmighin, ölmeysen» dédi. ²⁴ U waqit Gidon özi Xudawende üçün anda bir qurban'gahni yasap, uning ismini «Xudawende amanliqning igisi» dep atidi. Bu qurban'gah bolsa bu kün'giche abiézeriylerning Ofra dégen jayida turmaqta.

Gidon Baal qurban'gahini yiqitidu

²⁵ U kéchisi Xudawende uninggha éyttiki: «Sen atangningki bolghan yash buqa bilen yette yashliq bashqa bir buqini élip, atanggha teelluq bolghan Baal-qurban'gahini yiqitip, uning yénidiki Ashire butini késiwétip, ²⁶ qoram tashning choqqisining üstide Tengring Xudawende üçün tertip bilen bir qurban'gahni yasap, ikkinchi buqini élip, özüng késiwetken Ashire butining parchilirining üstide köydürme qurbanliq qilghin» dédi.

²⁷ Shuni dése, Gidon özi Xudawendingning éytqinidek qilip, ademliridin on kishini özi bilen élip bérip, öz atisining xanidani bilen sheher xelqidin qorqqini üçün bu ishni kündüzi qilalmay, kéchisi qildi. ²⁸ Etisi seherde sheher xelqi qopup qarisa, mana Baal-qurban'gahi özi yiqitilip, uning yénidiki Ashire buti bolsa késilip kétip, yéngi yasalghan qurban'gahning üstide ikkinchi buqa qurbanliq qilinip ötküzüklük turidu. ²⁹ Buni körüp, ular bir-birige: «Bu ishni kim qildi?» dep sorap tehqiqlise: «Yoashning oghli Gidon özi buni qildi» dep ulargha melum boldi.

³⁰ U waqit sheherning ademliri Yoashqa sözlep: «Oghlungni chiqirip bergin.

U özi Baal-qurban'gahini yiqitip, uning yénidiki Ashire süritini késiwetkini üçhün öltürülsun» dédi. ³¹ Yoash özi aldida turghanlarga jawab bérip éyttiki: «Rasttinla siler Baal üçhün urush qilisilermu we ya uni saqlaysilermu? Kimki uning toghrisida urush qilsa, etigiche öltürülsun. Eger u Xuda bolsa, uning qurban'gahini yiqitqan bu kishi bilen özi urushsun» dédi. ³² Bu sewebtin ular Gidonning ismini Yerubbaal dep atap, qurban'gahini yiqitqan bu kishi bilen Baal özi urushsun» dep éytishti.

³³ Emma midiyaniy bilen amalekiyler sherqiyler bilen qoshulup, hemmisi yighilip, deryadin ötüp bérip, Yizreelning wadisida chédirlirini tikti. ³⁴ U waqit Xudawendining Rohi Gidonning üstige kelgech u özi kanay chalsa, Abiézerning xelqi yighilip, uning keynidin egeshti. ³⁵ Andin kéyin u özi Manassening hemmisige elchi ewetse, bularmu yighilip, uning keynidin egeshti. Shu teriqide Asher, Zebulun we Naftaligha elchi ewetse, bularmu derhal chiqip, ulargha qoshuldi.

³⁶ Gidon özi Xudagha éyttiki: «Eger sen éytqiningdek méning qolum bilen Israilni qutquzghili xalisang, ³⁷ mana men xamanda qoy yungini qoyup qoyimen. Eger shebnem yalghuz yungning üstige chüshüp, chörisidiki yerning hemmisi quruq tursa, buning bilen sen éytqandek méning qolum bilen Israilning qutquzmaqchi bolghiningni bilimen» dédi. ³⁸ Shundaq dep, etisi seher qopup, yung bésip shebnemni siqip körse, bir qacha shebnemdin toldi. ³⁹ Lékin Gidon özi Xudagha éyttiki: «Manga achchiqlimay tursang, yalghuz bir mertiwé yene erz qilghum bar. Mümkün bolsa, bu nöwet yungni yene sinap baqay. Emdi bu qétim yalghuz yung quruq turup, chörisidiki yerning hemmisige shebnem chüshsun» dédi. ⁴⁰ Déginidek shu kéchisi Xuda shundaq qildiki, yalghuz yung quruq turup, chörisidiki yerning hemmisige shebnem chüshüp qaldi.

Gidon dushmanlerni yurttin heydep chiqiridu

7¹ Yerubbaal dep atalghan Gidon özi etisi seher qopup, özige qoshulghan hemme xelq bilen chiqip, Xarod dégen bulaqning yénigha chüshti. Midiyaniylarning leshkergahi bolsa uning shimal teripige Moreh égzlikining yénidiki wadida idi. ² Lékin Xudawende Gidon'gha éyttiki: «Sanga egeshken xelqning sani bek tola bolghini üçhün, men bolsam midiyaniylarni ularning qoligha bermeymen. Bolmisa Israil özi: < Öz qolimiz bizni qutquzdi > dep manga qarshi yoghanliq qilip qalsa kérek. ³ Uning üçhün sen emdi xelqqa élan qilip: < Kimki qorqup, yüriki sélip qalghan bolsa, Giliyad téghidin yénip ketsun > dep éytqin» dédi. Mundaq qilsa, xelqning arisidin yigirme ikki ming kishi yénip kétip,

yalghuz on mingi qélip qaldi. ⁴ Xudawende Gidon'gha yene éyttiki: «Téximu xelq ziyade tolidur. Emdi sen bularni suning léwige élip kelgin. Anda men ulardin sen üçhün bezisini ilghap, özüm kim toghrisida: < Bu özi sen bilen barsun» désem, u sen bilen barsun. Lékin kim toghrisida: < Bu özi sen bilen barmisun» désem, u barmisun» dédi. ⁵ U waqit Gidon özi xelqni suning léwige élip keldi. Kelse, Xudawende uninggha éyttiki: «Herkim it su ichkendek tili bilen yalap su ichse, ularni bir terepke qoyghin. Shundaq hem herkim düm yétip turup su ichse, ularnimu ayrighin» dédi. ⁶ Shundaq qilsa, qolini aghzigha tegküzüp yalap, su ichkenlarning sani aran üç yüz chiqti. Qalghan xelqning hemmisi bolsa düm yétip turup su ichti. ⁷ U waqit Xudawende Gidon'gha éyttiki: «Men bolsam yalap su ichken bu üç yüz kishining qoli bilen silerni qutquzup, midiyanilarni séning qolunggha tapshurimen. Lékin qalghan xelq bolsa herbiri öz jayigha yénip ketsun» dédi. ⁸ U waqit xelqning özi öz ozuq talqan bilen kanaylirini alghili bashlidi. Lékin Gidon özi Israilning hemme er kishilirining herbirini öz chédirigha yanduruwétip, yalghuz bu üç yüz kishi élip qaldi. Midiyanilarning leshkergahi bolsa uning tégidiki wadida idi. ⁹ U kéchisi Xudawende uninggha éyttiki: «Sen qopup, leshkergahqa chüshkin, chünki men bolsam ularni séning qolunggha berdim. ¹⁰ Eger sen chüshkili qorqsang, öz xizmetkaring Purani bille élip, leshkergahqa chüshkin. ¹¹ Chüshseng, ularning néme sözleshkinini anglap, leshkergahqa kirgili jüret tapisen» dédi. Buni anglap, u özi xizmetkari Purani bille élip, leshkergahning léwide turghan eskerlarning qéshigha bardi. ¹² Mana midiyaniy, amalekiy we sherqiylar bolsa wadining ichide chéketkidek quyulup turup, ularning tögiliri özi toliliqidin déngizning kanaridiki qumidek bolup hésabsiz idi. ¹³ Lékin Gidon yétip barsa, mana anda bir kishi öz hemrahigha körgen chüshini éytip bérip turup: «Mana men chüshümde kördümki, bir dane arpa toqichi midiyanilarning leshkerning leshkergahigha chüshüp qélip, yumilap kélip chédirning qéshigha yétip, uni urghan imish. Ursa, chédir özi sunup kétip, astin-üstün bolup ketken imish» dédi. ¹⁴ Shuni dése, hemrahi uninggha tebir bérip: «Buning menisi Yoashning ogli bolghan israiliy erke Gidonning qilichidin bashqa bir néme emestur. Xuda özi midiyanilarni hemme eskerliri bilen qoshup, uning qoligha berdi» dep éytqinini anglidi. ¹⁵ Gidon özi chüshining xewiri bilen tebirini anglighanda sejde qildi. Andin Israilning leshkergahigha yénip kélip: «Qopunglar, Xudawende özi midiyanilarning leshkirini qolunglarga berdi» dep éytip, ¹⁶ bu üç yüz kishini üç hessige bölüp, hemmisining qoligha birdin kanay bilen birdin-birdin ichide chiragh qoyulghan xaliy kozini bérip, ¹⁷ ulargha éyttiki: «Manga qarap turup, men qilghandek qilinglar. Mana men leshkergahning qéshigha yétip bérip, néme qilsam silermu shundaq qilip, ¹⁸ men özüm bilen manga egeshkenler kanay chalsaq, silermu pütün leshkergahning chöriside turup, kanay chélip: < Qilich

özi Xudawende bilen Gidonningkidur» dep tovlashinglar» dédi. ¹⁹ Ottura kéche bolay dégende yéngi muhapizetchiler yötkelse, Gidon özi yüz kishini bille élip, leshkergahning yénigha kélip, kanay chélip, qolliridiki kozilarni sunduruwetti. ²⁰ U haman bu üç bölün'genlermu kanay chélip, kozilarni sundurup, chep qollirida chiraghlarni tutup, kanaylirini chalmaq üçün ong qollirida tutup turup: «Qilich özi Xudawende bilen Gidonningkidur» dep tovlishop, ²¹ ularning herbiri öz jayida leshkergahning chöriside toxtap tursa, düshmenning hemme qoshuni bu terepke-u terepke yügürüp, tovlishop qachqili turup, ²² bu üç yüz kishi kanay chalsa, Xudawende özi bir-birining qilichini bir-birige yandurup, hemme leshkerning üstige keltürdi. Bu teriqide leshkerliri özi Zéreat bilen Beyt-Shittaning teripige qéchip kétép, Tabbattin ötüp Abel-Méxolaning kanarighiche bériwaldi. ²³ Emma Naftali, Asher we hemme Manasse qebilisidin israiliy ademler yighilip midiyaniylarni qoghlighili turdi. ²⁴ Gidon bolsa Efraimning hemme taghlirigha elchiler ewetip: «Midiyan'gha qarshi chüshüp, ular ötelmisun dep, Beyt-Baraghiche su éqinlirida tosüp turup, Iordandinmu ötkili qoy manglar» dep xewer berse, Efraimning hemme ademliri yighilip kélip, Beyt-Baraghiche su éqinlirida tosüp turup, Iordandinmu ötkili qoymay, ²⁵ midiyaniylarning Oreb bilen Zeeb dégen ikki serdarlirini tutuwélip, Orebni Oreb qoram téshida öltürüp, Zeebning özini Zeeb siqquchida öltürüp, midiyaniylarni qoghlap bérip, Oreb bilen Zeebning kallilirini Iordanning u teripige Gidonning qéshigha keltürdi.

Efraimning xapa bolushi

8¹ Lékin Efraimning ademliri uninggha: «Némishqa bizge shuni qilip, özüng midiyaniylar bilen soqushqili chiqip, bizni qichqarmiding» dep uning bilen qattiq muzakirileshkili turdi. ² U ulargha jawab berdiki: «Silerge qarighanda men téxi néme qildim? Efraimning pasangi bolsa Abiézerning üzüm hosulidin ewzel emesmu? ³ Xuda özi midiyaniylarning serdarliri bolghan Oreb bilen Zeebni qolliringlarga bergendin kéyin, siler qilghininglardek men néme qilalidim?» dédi. Shuni dése, uninggha achchiqlanmay, ghezipi peslendi.

Gidonning Midiyan üstidin ghelibe qilishi

⁴ Gidon özi Iordan'gha kelgende özige hemrah bolghan üç yüz kishi hérip ketken bolsimu, uning bilen bille deryadin ötti. ⁵ Ötkende u özi Sukkotning ademlirige: «Manga egiship hérip ketken kishilerge birnechche nan béringlar. Men bolsam, Midiyaning ikkila padishahi Zébah bilen Zalmunnani qoghlap

kétip barimen» dédi. ⁶ Lékin Sukkotning chongliri jawab béríp: «Zébah bilen Zalmunna bolsa hazir séning qolunggha chüshtimu? Bolmisa séning leshkerliringge qandaq nan bérelmeymiz» dédi. ⁷ Gidon éyttiki: «Maqu! Undaq bolsa, Zébah bilen Zalmunnani Xudawende özi méning qolumgha chüshürgende göshliringlarni yantaq bilen shoxa-tiken'ge sanjitiwétimen dep, ⁸ u yerdin kétip, Pénielge béríp, andaki ademlergimu shundaq gep qilsa, Péniyeldiki kishiler hem uninggha Sukkotning ademliridek jawab berdi. ⁹ Shundaq dése, u özi Péniyeldiki kishilerge: «Tinch-aman yénip kelginimde bu munarni yiqitiwétimen» dédi.

¹⁰ Lékin Zébah bilen Zalmunna bolsa jeng kishiliridin bir yüz yigirme mingi ölüp ketkech sherqiylerdin éship qalghan on beshi ming eskiri bilen Qarqor dégen jayda idi. ¹¹ Emma Gidon özi Nobah bilen Yogbéhaning sherq teripidiki karwan yoli bilen chiqip, bixewer turghinida ularning qoshunini urup, ¹² Zébah bilen Zalmunna qéchip ketse, keynidin qoghlap béríp, Midiyaning bu ikki padishahi Zébah bilen Zalmunnani tutuwélip, hemme qoshuni qachuruwetti.

¹³ Lékin Yoashning oghli Gidon özi Xéres dawinidin qaytip, jengdin yénip kélip, ¹⁴ sukkotluk bir yash yigitni tutuwélip, uningdin soraq qilghinida u uninggha Sukkotning chongliri bilen aqsaqalliri bolghan yetmish kishining ismini xetlep berdi. ¹⁵ Gidon özi Sukkotning ademlirining qéshigha yétip barghanda: «Mana siler méni zangliq qilip, ular toghrisida sözlep: < Zébah bilen Zalmunna bolsa hazir séning qolunggha chüshtimu, bolmisa hérip qalghan ademliringge qandaq nan béreleymiz» dep éytqan Zébah bilen Zalmunnani ¹⁶ emdi körünglar» dep, sheherning aqsaqallirini tutup yantaq, shoxa-tikenni élip, buning bilen Sukkotning ademlirini urup edipini béríp, ¹⁷ Péniyelning munarini yiqitip, sheherning ademlirini öltürüwétip, ¹⁸ Zébah bilen Zalmunnadin soraq qilip: «Siler ikki adem Taborda öltürgen ademler qandaqraq idi?» dep sorisa, bular jawab béríp: «Ular özi sanga oxshash bolup, herbirining shekli shahzadiningkidek idi» dédi. ¹⁹ Buni anglap: «Undaq bolsa, ular özi méning birtughqanlirim bolup, anamning oghulliri iken. Tirik Xudawende bilen qesem qilimenki, siler ularni tirik qoyghan bolsanglar, men silerni hergiz öltürmeyttim» dep, ²⁰ tunji oghli Yeterge: «Sen qopup bu ikki ademni öltürgin» dep hüküm berdi. Lékin oghul özi kichik bolghach qorqup qélip, qilichini sughuralmidi. ²¹ U waqit Zébah bilen Zalmunna özi: «Sen özüng qopup, bizni öltürgin. Adem dégenning özige béqip, küchi bolmamdu?» dédi. Shuni dése, Gidon qopup, Zébah bilen Zalmunnani öltürüp, tögilirining boynidiki pöpüklirini éliwaldi.

Gidon butpererslik yoligha kiridu — Gidonning wapati

²² Andin kéyin Israilning ademliri Gidon'gha qarap: «Sen bizni Midiyanning qolidin qutquzghining üçün özüng bizge padishah bolup oghlungdin tartip newrenggiche üstimizge hökümet qilsun» dédi. ²³ Emma Gidon özi ulargha jawab bérip: «Xahi men bolsam, xahi oghlum bolsa üstünglarga seltenet qilmay, belki Xudawende özi üstünglarga seltenet qilsun» dédi. ²⁴ Andin Gidon ulargha yene éyttiki: «Silerdin yalghuz bir nerse sorighili xalaymen. Herbiringlar oljigha alghan qulaq zirisini manga bersun» dédi. Ular özi ismailiy bolghach altun ziriliri bar idi. ²⁵ Ular jawab bérip: «Sheksiz bergili xalaymiz» dep yerge bir yépinchini sélip ularning herbiri uning üstige oljigha alghan qulaq zirisini tashlidi. ²⁶ U özi tilep yighiwalghan altun zirilerning wezni bir ming yette yüz shéqel chiqip, buningdin bashqa Midiyan padishahliri ashqan zunnar bilen zinnelik zire-monchaqlirigha kiygen sösün éginliri bilen tögilirining boynidiki zenjirlirimu qoshulup yighilghanidi. ²⁷ Gidon özi bu nersilerdin Éfod teyyar qildurup, öz shehiri Ofrada qoyup qoysa, beni-Israilning hemmisi uning özige yügürüşüp, buzuqchiliq qiliship turghach, buning özi bolsa Gidon bilen uning öyige bir tuzaq boldi. ²⁸ Bu teriqide Midiyan özi beni-Israilning aldida ézilip, ikkinchi bash kötürelmey turup, yurt özi Gidonning künliride qiriq yilghiche aramliq tapti.

²⁹ Lékin Yoashning oghli Yerubbaal bérip, öz öyide olturdi. ³⁰ Gidonning xotunliri tola bolghach uning pushtidin yetmish oghul töreldi. ³¹ Uning Shekemdiki kénizikidin uninggha bir oghul tughulup, ismi Abimalik qoyuldi. ³² Yoashning oghli Gidon bolsa tola ömür körüp qérip ölüp, Abiézerdiki Ofrada öz atisi Yoashning qebriside depne qilindi.

³³ Lékin Gidon ölgendin kéyin beni-Israil keynige yéniwélip, Baal butigha egiship, buzuqchiliq qiliwaldi. ³⁴ Bu teriqide beni-Israil bolsa ularni chörisidiki hemme düshmenlirining qolidin qutquzuwalghan öz Tengrisi Xudawendini untup, ³⁵ Yerubbaal dep atalghan Gidon Israilgha qilghan hemme yaxshiliqini közlimey, uning xanidanighimu héchbir yaxshiliq qilmidi.

Abimalik we Shekemning xelqi

9¹ Lékin Yerubbaalning oghli Abimalik Shekemdiki öz anisining aka-ukilirining qéshigha bérip, ular bilen chong dadisining hemme xanidanigha sözlep éyttiki: ² «Siler bolsanglar Shekemning hemme ademliridin sorap: < Siler üçün Yerubbaalning oghulliri bolghan yetmish kishining üstünglarga hökümet qilishi yaxshimu yaki bir ademning üstünglarga hökümet qilishi

yaxshimu dep oylanglar. Men özüm bolsam, silerning söngekliringlardin ünüp, göshinglardin bolghinimni yad qilinglar» dep méning teripimdin éytinglar» dédi. ³ Uning anisining aka-ukiliri Shekemning ademlirige uning teripidin bu sözlerning hemmisi éytti. Buning bilen ularning köngli Abimalikke mayil bolup: «U bolsa bizning buradirimiz emesmu?» dep éytiship, ⁴ Baal-Béritning butxanisidin yetmish shéqel kümüşni chiqirip uninggha berdi. Bu pul bilen Abimalik özi bir munche bikar lükcheklerni ijarige élip, ulargha bash bolup, ⁵ Ofragha atisining öyige bérip, Yerubbaalning oghulliri bolghan özining yetmish buraderlirini bir tashning üstide öltürüwetti. Lékin Yerubbaalning kichik oghli Yotam bolsa yoshurunuwalghach qutulup qaldi. ⁶ Mundin Shekemning hemme ademliri yighilip, Milloda olturghuchilarning hemmisi jughliship bérip, Abimalikning özini Shekemde turghuzulghan dub tüwrükining yénida padishah tiklidi. ⁷ Bu xewer Yotamgha yetkinide u bérip, Gerizim téghining choqqisigha chiqip turup towlap warqirap ulargha: «Ey Shekemning ademliri: Xuda bizlerge qulaq salsun dep, méning sözüمنى anglanglar.

⁸ Künlerde bir kün: «Birkimni mesihlep, özimizge padishah qilayli» dep derexlarning özi bérip, zeytun derixining özi: «Üstimizge padishah bolup bergin» dep éytta, ⁹ zeytun derixi ulargha jawab bérip: «Men bolsam Tengri bilen ademlerning méni danglishigha seweb bolghan yéghimni tashlap kétip, derexlarning üstige padishah bolimen dep baraymu?» dédi.

¹⁰ Buni anglap derexler özi enjür derixining qéshigha bérip: «Sen kélip, üstimizge padishah bolghin» dep iltija qilsa, ¹¹ enjür derixi ulargha jawab bérip: «Men bolsam öz shirnem bilen yaxshi méwemni tashliwétip bérip, derexlarning üstige padishah bolaymu?» dédi.

¹² Shuni dése, derexler özi üzüm télining qéshigha bérip: «Sen kélip, bizning üstimizge padishah bolghin» dep erz qilsa, ¹³ üzüm téli ulargha jawab bérip: «Men bolsam Tengri bilen ademlerni xush qilidighan sherbitimni tashliwétip, derexlarning üstige padishah bolimen dep baraymu?» dédi.

¹⁴ U waqit derexlarning hemmisi azghanning qéshigha bérip: «Sen kélip, bizning üstimizge padishah bolghin» dep éytta, ¹⁵ Azghan ulargha jawab bérip: «Eger siler méni üstünlarga rasttinla padishah qilghili xalisanglar, kélip, méning sayemning tégige jughlishinglar. Bolmisa azghandin bir ot chiqip, Liwanning kédir derexlirini yep kétidu» dédi.

¹⁶ Emdi gep shuki, siler bolsanglar Abimalikni padishah qilghininglar bilen rast ish qilip, heqliqni beja keltürüp, Yerubbaal bilen uning xanidanigha yaxshiliq qilip, uning qilghan iltipatini yandurdinglarmu? ¹⁷ Chünki atam

bolsa siler üçhün jeng qilip, öz jénini xeterge tashlap, silerni Midiyanning qolidin qutquzmidimu? ¹⁸ Emma bu kün siler atamning xanidanigha qarshi qopup, uning oghulliri bolghan yetmish kishi bir tashning üstide öltürüwétip, uning dédikining oghli Abimalikni tughqininglar bolghini üçhün Shekem xelqining üstige padishah tiklimidinglarmu? ¹⁹ Emdi eger siler bu kün Yerubbaal bilen uning xanidanigha rastliq bilen ish qilip, heqliqni beja keltürgen bolsanglar, siler Abimaliktin xush bolup, umu silerdin xush tursun. ²⁰ Bolmisa Abimaliktin bir ot chiqip, Shekemning ademliri bilen Milloning xelqini yep kétip, Shekemning ademliri bilen Milloning xelqining ichidin bir ot chiqip, Abimalikni yep ketsun» dep éytip qoyup, ²¹ Yotam özi yügürüp qéchip kétip, Beer dégen jaygha béríp, buradiri Abimaliktin qorqqach anda olturup qaldi.

²² Lékin Abimalik özi Israilning üstige üç yil hökümet qilghandin kéyin ²³ Xuda özi Abimalik bilen Shekemning ademlirining arisigha bir yaman roh ewetkech Shekemning ademliri Abimalikke xainliq qilghili bashlidi. ²⁴ Bu ish bolsa: uning Yerubbaalning yetmish oghullirigha qilghan zulumi öz üstige kélip, ularning qéni bolsa ularni öltürgen buradiri Abimalikning boynigha toxtap, uning öz buraderlirini öltürüshige medet bérishken Shekem xelqigimu kelsun dep, weqe boldi. ²⁵ Shekemning olturghuchiliri bolsa uninggha zerer yetküzeyli dep, taghlarning choqqilirida marap olturup, shu yoldin ötüp kétiwatqanlarni bulap turghan ademlerni ewetti. Bu ish özi Abimalikke dep bérildi. ²⁶ Lékin Ébedning oghli Gaal özi öz birtughqanliri bilen Shekemge kelse, Shekemning ademliri uninggha ishench baghlap, ²⁷ étizliqqa chiqiship, üzümzarliqlirining üzümlirini üzüp siqip sharab qilip, söyünüşüp, öz Tengrining beytige kirip yep-ichiship turup, Abimalikning üstige lenet oqughili turdi. ²⁸ U waqit Ébedning oghli Gaal éyttiki: «Abimalik dégen néme adem bolup, Shekem özi néme iken. Biz uninggha némishqa xizmet qilimiz? U özi Yerubbaalning oghli bolup, Zébul bolsa uning mensepdari emesmu? Siler bolsanglar Shekemning atisi Xamorning ademlirige itaet qilinglar. Némishqa Abimalikke xizmet qilayli? ²⁹ Kashki bu xelq méning qol astimda bolsa idi! Undaq bolsa, men özüm Abimalikni heydiwétip, Abimalikke: «Öz qoshunung awutup, meydan'gha chiqqin» dégen élanni chiqirattim» dédi.

³⁰ Lékin sheherning serdari Zébul özi Gaal ben-Ébedning bu sözlirini anglighinida achchiqi kélip, ³¹ hoshyarliq bilen Abimalikning qéshigha elchi ewetip: «Mana Ébedning oghli Gaal özi birtughqanliri bilen Shekemge kélip, sheherni sanga qarshi qozghiwétidu. ³² Buning üçhün sen özüng ademliringni élip, kéchisi sehrağa béríp, marap olturup, ³³ etisi kün chiqqan haman sheherge hujum qilip, uning özi bilen ademliri aldinggha chiqip

kelgende qolungdin kelginiche uninggha qilghin» dep éytquzdi. ³⁴ Buni ishitip, Abimalik özi hemme ademlerini élip, kéchisi chiqip, töt top bolup Shekemning aldida marap olturdi.

³⁵ Ébedning oghli Gaal tashqiri chiqip, sheherning derwazisida öre tursa, Abimalik öz ademleri bilen marap olturghan jayidin qopup chiqti. ³⁶ Gaal özi xelqni körgende Zébulgha qarap: «Mana tagh choqqiliridin xelq chüshüwatidu» dédi. Lékin Zébul uninggha jawab bérip: «Taghlarning sayisimu sanga ademdek körünidu» dédi. ³⁷ Gaal yene sözlep: «Mana tüzleghlikning qap otturisdin bir guruh kélip, yene bir guruh < palchilarning dub derixi>ning teripidin kéliwatidu» dédi. ³⁸ U waqit Zébul uninggha éyttiki: «Emdi séning yoghan gep qilghan aghzing qéni? Sen bolsang: < Abimalik néme adem iken? Némishqa uninggha xizmet qilayli?> démidingmu? Mana sen xar körgen xelq kéliwatidu. Emdi chiqip, ular bilen soqushup baqqin» dédi. ³⁹ Shuni dése, Gaal özi Shekemning xelqi bilen chiqip, Abimalik bilen soqushqili bashlidi. ⁴⁰ Lékin Abimalik uni meghlup qilghanda u özi uning aldidin qéchip kétép, sheherning derwazisighiche tola ademler yaridar bolup yiqilip chüshti.

⁴¹ Andin kéyin Abimalik özi Arumada turup qaldi. Lékin Zébul bolsa, ular Shekemde olturmisen dep, Gaal bilen uning buraderlirini qoghliwetti.

⁴² Etisi xelqning sehrağa chiqidighan xewiri Abimalikke yetkende, ⁴³ u özi xelqni élip, üç hessige bölüp, sehrada marap turup, xelqning sheherdin chiqqini körgende yügürüp qopup, ularni urdi. ⁴⁴ U waqit Abimalik özi bilen bolghan topni keynige sélip, sheherning derwazisigha bésip bérip toxtap tursa, qalghan ikki top sehradikilerning hemmisige hujum qilip, ularni urup öltürdi. ⁴⁵ Bu teriqide Abimalik özi pütün kün sheherde urushup, uni élip, andaki xelqni öltürüp, sheherni buzuwétip, üstige tuz qoyup qoydi.

⁴⁶ Shekemning qorghinidiki ademler buni anglighanda ularning hemmisi El-Bérit butxanisining gümbizige kiriwalidi. ⁴⁷ «Shekemning qorghinidiki ademler palan yerde yighiliptu» dégen xewer Abimalikke yetkende, ⁴⁸ u özi ademlerini élip, Zalmon téghigha chiqti. U waqit Abimalik paltini élip, öz qoli bilen derextin bir shaxni késiwélip öshnisige qoyup turup, özi bilen bolghan xelqqa qarap: «Méning néme qilghinimni körgen bolsanglar, silermu hazir shundaq qilinglar» dédi. ⁴⁹ Buni anglap, xelqning herbiri Abimalikte birdin shaxni késiwélip, uning keynige kirip bérip, shaxlarni gümbezge döwilep, uninggha ot qoydi. Buning bilen Shekemning qorghinidiki hemme ademler köyüp kétép, bir mingche er-xotun ölüp ketti.

⁵⁰ Andin kéyin Abimalik özi Tebezge bérip, uni qorshap meghlup qilip aldi. ⁵¹ Lékin sheherning otturisida bir mehkem munar bar idi. Hemme er-xotunlar, derweqe sheherning hemme ademliri anda qéchip bérip, derwazini ichidin étiwélip, munarning ögzisige chiqiwaldi. ⁵² Lékin Abimalik munargha kélip, hujum qilip, uninggha ot yaqmaq üçhün munarning derwazisigha yéqin kelginide, ⁵³ bir xotun bir yarghunchaq téshini élip, Abimalikning béshigha tashlap, uning méngisini éziwetti. ⁵⁴ U waqit Abimalik derhal öz yarighini kötürgen yigitni qichqirip, uninggha: «Qilichingni sughurup, méni öltürgin. Bolmisa xelqning men toghruluq: < Bir xotun kishi uni öltürüwetti» dep éytidighini bolidu» dédi. Shuni anglap, yigit özi uni séyip öltürdi. ⁵⁵ Emma Israilning ademliri Abimalikning ölginini körgende ularning herbiri öz jayigha ketti.

⁵⁶ Bu teriqide Xuda özi Abimalik öz yetmish buraderlirini öltürgin bilen atisigha qilghan yamanliqini uning özige yandurup, ⁵⁷ Shekemning ademliri qilghan yamanliqining hemmisi bolsimu, Xuda ularning béshigha yandurup keltürdi. Buning bilen Yerubbaalning oghli Yotam özi éytqan leniti ularning üstige keldi.

Tolah

10¹ Abimaliktin kéyin **Tolah** ben-Puwa ben-Dodo dep atilip, Issakar qebilisidin bolup, Efraimning taghliridiki Shamir dégen jayda olturaqliq bir adem Israilni qutquzghili qopup, ² yigirme üç yil dawamida Israilning hakimi bolghandin kéyin ölüp kétip, Shamirda depne qilindi.

Yair

³ Uningdin kéyin giliyadliq **Yair** qopup, yigirme ikki yil dawamida Israilning hakimi idi. ⁴ Uning ottuz éshekke minip yürüp, ottuz sheherge ige bolghan ottuz oghli bar idi. Bu sheherler bolsa Giliyadning yurtida bolup, bu kün'giche Yairning kentliri atalmaqta. ⁵ Yair özi wapat bolup Qamonda depne qilindi.

Israil chong tenglikte

⁶ Lékin beni-Israil bolsa yene Xudawendining közide yaman bolghini qilip, Baal bilen Ashtarot butlirigha bash éqip, Arram bilen Sidon tengrilirige ibadet qilip, Moab bilen beni-Ammon we filistiniylerning tengrilirigimu ibadet qilghili turup, Xudawendini tashlap uninggha ibadet qilmidi. ⁷ Uning üçhün Xudawendining ghezipi Israilgha qozghilip, ularni filistiniyeler bilen beni-Ammonning qoligha satti. ⁸ Bular bolsa u yilda beni-Israilgha zor bilen zulum qilip, on sekkiz

yilgiche Iordanning u teripide amoriylarning yurtidiki Giliyadta olturaqliq beni-Israilning hemmisige xapiliq yetküzüp turatti. ⁹ Beni-Ammon bolsa Iordandin ötüp bérip, Yehuda, Benyamin we Efraimning xanidanlirigha qarshi urushqili kelgini üçhün israiliylar chong tenglikke chüshti. ¹⁰ U waqit beni-Israil özi Xudawendige peryad qilip: «Biz bolsaq sanga gunah qilip, öz Tengrimizni tashlap, Baal butlirigha ibadet qilduq» dédi. ¹¹ Lékin Xudawende beni-Israilgha éyttiki: «Men silerni misirliq bilen amoriylarning qolidin ajritip, beni-Ammon bilen filistiniylerning qolidin qutquzmidimmu? ¹² Sidoniy, amalekiy we maoniylar kélip silerge zulum qilghinida manga peryad qilsanglar, silerni ularning qolidin qutquzmidimmu? ¹³ Shundaq bolsimu, siler méni tashlap, yat tengrilerge ibadet qildinglar. Buning üçhün men yene silerni qutquzmaymen. ¹⁴ Emdi bérip, özünglar üçhün ilghighan tengrilerge bala waqtinglarda peryad qilip: «Bizni qutquzghin» dep éytinglar». ¹⁵ Emma beni-Israil bolsa Xudawendige yalwurup: «Biz gunah qilduq. Emdi sanga néme yaxshi körünse, bizge qilghin. Lékin bu mertuwe bizni qutquzuwalghin» dep, ¹⁶ yat tengrilerne öz arisidin chiqiriwétip, Xudawendige ibadet qilghili turdi. Shundaq qilsa, u özi Israilning tenglikini körüp, uning köngli saldi. ¹⁷ Andin kéyin beni-Ammon jughliship, Giliyadqa bérip chédir tikse, beni-Israilmu yighilip kélip, Mispahqa chüshüp chédir tikti. ¹⁸ U waqit Giliyadtiki xelqning chongliri bir-birige sözlishop: «Kim beni-Ammon bilen soqushni bashlighili xalaydu? Kimki buni qilsa, Giliyadning olturghuchilirigha hakim bolidu» dédi.

Yiptah

11 ¹ **Yiptah** dégen giliyadiy kishi batur palwan idi. Emma u Yiptah özi pahishining oghli bolup, atisi bolsa Giliyad dep ataldi. ² Lékin Giliyadning öz xotunimu oghullar tughdi. Bu xotunning oghulliri chong bolghanda Yiptahni heydiwétip, uning özige: «Sen bashqa xotunning oghli bolghach atimizning öyide miras almaysen» dése, ³ Yiptah özi buraderliridin qéchip, Tob yurtida olturup qaldi. Emma Yiptahning qéshigha bikar telepler yighilip qélip, uning bilen yürgili bashlidi. ⁴ Emma birnechche waqit ötkende beni-Ammon özi Israilgha qarshi soqushqili bashlidi. ⁵ Lékin beni-Ammon Israil bilen jeng qilghili bashlighanda Giliyadning aqsqaalliri: «Yiptahni Tob yurtidin élip kéyleyli» dep bardı. ⁶ Barghinida Yiptahqa iltija qilip: «Biz bolsaq beni-Ammon'gha qarshi soqushqili xalaymiz. Buning üçhün sen kélip, bizge bash bolup bergin» dédi. ⁷ Yiptah özi Giliyadning aqsqaallirigha jawab bérip: «Siler bolsanglar méni yaman körüp, atamning öyidin heydiwetmidinglarmu? Emdi balagha giriptar bolghininglarda néme üçhün méning qéshimgha keldinglar?» dédi.

⁸ Giliyadning aqsaqalliri Yiptahqa sۆzlep: «Sen biz bilan bėrip, beni-Ammon'gha qarshi jeng qilib, Giliyadning hemme olturghuchilarning ۆstide bizge hakim bolghin dep, qėshinggha kelduq» dėdi. ⁹ Shuni dėse, Yiptah ۆzi Giliyadning aqsaqalliridin soal qilib: «Eger siler mėni beni-Ammon'gha qarshi soqushmaq ۆchۆn yandurup barghininglarda Xudawende ularni mėning qolumgha tutup berse, men silerge hakim bolimenmu?» dėdi. ¹⁰ Giliyadning aqsaqalliri Yiptahqa jawab bėrip: «Ęytqiningdek qilmisaq, Xudawende ۆzi arimizda guwah bolsun» dėdi. ¹¹ Shuni ishitip, Yiptah ۆzi Giliyadning aqsaqalliri bilan mangsa, ular uni ۆzige serdar tiklep, bash qilib aldi. Emma Yiptah ۆzi Mispahqa barghanda hemme sۆzini Xudawending aldida bayan qildi. ¹² Andin kėyin Yiptah ۆzi beni-Ammonning padishahigha elchi ewetip: «Mėning yurtumgha kirip turup, men bilen soqushqili mende nėme heqqing bar» dep ėytta, ¹³ beni-Ammonning padishahi Yiptahning elchilirige jawab bėrip ėyttiki: «Israiliylar Misirdin chiqip kelgende ular ۆzi Arnondin tartip Yabboq bilen Iordan'ghiche mėning mۆlkۆm bolghan yerlerni igiliwalghanidi. Emdi sen ۆzۆng bu yerlerni tinch-amanliq bilen manga yandurup bergin» dėdi. ¹⁴ U waqit Yiptah elchilerni yene beni-Ammonning padishahining qėshigha ewetip, ¹⁵ ėytquzdiki: «Yiptah mundaq ėytiduki: Israil bolsa, xahi Moabning yurtini, xahi beni-Ammonning yurtini almay, ¹⁶ belki Israil Misirdin chiqip kelgende bayawanda mėngip, qizil dėngizghiche yol yۆrۆp Qadėsh dėgen jaygha yetkende, ¹⁷ israiliylar ۆzi Ԑdom padishahining qėshigha elchi ewetip: «Yurtungning elchi bilen ۆtۆp ketkili bizge ijazet bergin» dep ėytta, Ԑdom padishahi buninggha unimidi. Shu teriqide u ۆzi Moab padishahining qėshigha elchi ewetse, umu razi bolmidi. Bu sewebtin israiliylar ۆzi Qadėsh toxtap qėlip, ¹⁸ andin bayawan bilen mėngip Ԑdom yurti bilen Moab yurtining tashqirisidin yol kėzip, Moab yurtining sherq tereptin kėlip, Arnonning u zėminigha kirmidi. ¹⁹ Andin kėyin israiliylar ۆzi amoriylarning padishahi bolghan Xėshbon padishahi Sixonning qėshigha elchi ewetip: «Bizge ۆz yurtungning ichi bilen ۆtۆp, ۆz jayimizgha ketkili ijazet bergin» dep ėytquzdi. ²⁰ Lėkin Sixon bolsa Israilgha ishenchbaghlimighach yurtidin ۆtkili qoymay, belki ۆz xelqining hemmisini yighip, Yahaz dėgen jaygha chۆshۆp Israil bilen urushti. ²¹ Emma Israilning Tengrisi Xudawende ۆzi Sixon bilen hemme xelqini Israilning qoligha chۆshۆrۆp berdi. Shundaqki, israiliylar ularni urup, anda olturaqliq amoriylarning hemme yurtini tartiwėlip, ²² Arnondin tartip Yabboqqiche bayawandin tartip, Iordan'ghiche amoriylarning hemme zėminini ۆz hۆkۆmranliqigha aldi. ²³ Bu teriqide Israilning Tengrisi Xudawende ۆzi amoriylarni ۆz qowmi bolghan Israilning aldidin chiqiriwetkendin kėyin sen u yurtqa ige bolalamsen? ²⁴ Sėning tengring bolghan Kėmosh ۆzi bir nėmini sanga berse, shuninggha sen ige bolmaysenmu? Shuninggha oxshash ۆz Tengrimiz Xudawende ۆzi aldimizdin heydiwetken xelqning yurtigha biz ige bolimiz.

²⁵ Emdi sen bolsang Moabqa padishah bolghan Ziporning oghli Balaqtinmu ewzelmu? U özi qachan Israil bilen soqushup, uninggha qarshi jeng qilghili jüret qilalidimu? ²⁶ Buningdin bashqa Israil bolsa Xéshbon bilen uninggha tewé bolghan yurtlarda olturaqlashqan bolup, Aroer bilen uninggha tewé bolghan yurtlarda makan tutup, Arnonning ikki teripidiki sheherlerde üç yüz yil olturmidimu? U waqitning ichide némishqa yurtni ajritiwalmidinglar? ²⁷ Toxtalghan söz shuki, men bolsam sanga gunah qilmidim, belki sen özüng manga hujum qilip, zulum salding. Adalet qilghuchi Xudawende özi bu kün beni-Israil bilen beni-Ammonning otturisida höküm qilsun» dédi. ²⁸ Lékin beni-Ammonning padishahi bolsa Yiptahning elchi ewetip éytquzghan sözlirini tengshimidi. ²⁹ U waqit Xudawendining Rohi Yiptahning üstige kelgech u özi quwwetlinip, Giliyad bilen Manasse yurtidin ötüp Giliyadtiki Mispahqa bérip, Giliyadtiki Mispahinmu ötüp beni-Ammonning teripige mangdi. ³⁰ U waqit Yiptah özi Xudawendige bir wede qilip: «Eger beni-Ammonni qolumgha tutup berseng, ³¹ men beni-Ammonning teripidin tinch-aman yénip kelginimde kimki öyümning ishidin deslepte chiqip, men bilen körüshkili kelse, uning özini Xudawendige atap köydüridighan qurbanliq qilip ötküzey» dédi. ³² Bu तरीقىде Yiptah özi chiqip, beni-Ammon bilen soqushqili barsa, Xudawende ularni uning qoligha chüshürüp berdi. ³³ Shundaqki, u özi ularni taza urup, Aroerdin tartip Minnitqiche yigirme sheherni élip Abel-Kéramimghiche yétip bardı. Buning bilen beni-Ammon beni-Israilning aldida meghlup boldı. ³⁴ Andin kéyin Yiptah özi Mispahqa yénip öyige kelse, uning qizi dap chélip, ussul oynap, uning aldigha körüshkili chiqti. Bu bolsa uning yalghuz qizi bolup, uningdin bashqa héch oghul-qizi yoq idi. ³⁵ U uni körgende öz éginlirini yirtip: «Way, ey qizim, sen méni ghemge bashlap, topigha ileshtürüwetting, chünki men bolsam Xudawendige öz aghzim bilen wede qilghinim üçün yanalmaymen» dédi. ³⁶ Qizi uninggha éyttiki: «Ey atam, sen Xudawendige aghzing bilen wede qilghan bolsang, aghzingdin chiqqan'gha muwapiq manga shuni qilghin, chünki Xudawende bolsa séning düshmenliring bolghan beni-Ammondin intiqamingni élip berdi emesmu?» dédi. ³⁷ Andin kéyin atisigha yene söz qilip: «Qilghan iltimasimni qobul tutup, manga ikki ayliq möhlet bérilse, men bérip, taghlarda qiz adashlirim bilen qoshulup, öz qizliqimgha yighliwalay» dédi. ³⁸ Atisi jawab bérip: «Barghin» dep uninggha ikki ayliq möhlet berdi. U bérip, öz qiz adashlirini élip taghqa chiqip, ikki ayghiche özining qiz qalghinigha yighlap yürüp, ³⁹ ikki aydin kéyin atisining qéshigha yénip kelse, u uning üstige qilghan wedisini beja keltürdi. Bu qiz bolsa téxi héch er kishini tonumighanidi. ⁴⁰ U waqittin tartip Israilning qizliri bérip, her yil töt kün'giche giliyadiq Yiptah qizini yad yighlishatti.

12¹ Lékin Efraimning xelqi bolsa jughliship, shimal teripige béríp, Yiptahtin soal qilip: «Sen özüng beni-Ammon bilen jeng qilghili barghiningda némishqa bizni bille barghili qichqarmiding? Emdi biz öyüngni özüng bilen qoshup, otta köydürüp atimiz» dédi. ² Yiptah ulargha jawab berdiki: «Men bilen xelqim bolsa beni-Ammon'gha qarshi qattiq jeng qilip turghanda silerni qichqarsam, méniularningqolidin qutquzmidinglar. ³ Méni qutquzmighininglarni körginimde öz jénimni aliqinimgha élip, beni-Ammon'gha qarshi qopup barsam, Xudawende ularni qolumgha chüshürüp berdi. Emdi siler némishqa bu kün men bilen urushqili keldinglar?» dep ⁴ Yiptah özi hemme giliyadiqlarni yighip, Efraim bilen soquhsa, efraimiyar özi giliyadiylar toghrisida sözlep: «Ular özi Efraimning qachqunliri bolup, giliyadiqlar bolsa Efraim bilen Manassening ariliqida qalghan bir xelq iken» dégen bolsimu, ular Efraimni urup meghlup qildi. ⁵ Andin kéyin giliyadiqlar efraimiyarlardin Iordanning kéchiklirini tosuwélip, efraimiyarlarning bir qachquni kélip: «Méni ötkili qoyghin» dése, giliyadiqlar uningdin: «Sen efraimiy emesmu?» dep soridi. U kishi yaq dése, ⁶ ular uninggha: «shibolet dégin» dédi. Eger u kishi: «sibolet» dep qélip, sözni toghri teleppuz qilalmisa, ular uni tutup, Iordanning kéchikining yénida öltürüwetatti. Bu teriqide u waqit qiriq ikki mingche efraimiyar öltürüldi. ⁷ Yiptah bolsa alte yil dawamida Israilgha hakim boldi. Andin kéyin giliyadiqlar Yiptah özi ölüp, Giliyadiq sheherlirining biride depne qilindi.

Ibzan

⁸ Uningdin kéyin beytlehemlik **Ibzan** özi Israilgha hakim boldi. ⁹ Uning ottuz oghli bolup, ottuz qizini tashqirigha erge béríp, tashqiridin ottuz qizni oghullirigha keltürüp berdi. U özi yette yilghiche Israilgha hakim boldi. ¹⁰ Andin kéyin Ibzan özi ölüp, Beytlehemde depne qilindi.

Élon

¹¹ Uningdin kéyin Zebulunning qebilisidin bolghan Élon özi Israilgha hakim bolup, on yil dawamida Israilda hakimlik qilatti. ¹² Andin kéyin zebuluniy Élon özi ölüp kétip, Zebulun yurtidiki Ayalon dégen jayda depne qilindi.

Abdon

¹³ Uningdin kéyin piratonluq Hillelning oghli Abdon özi Israilgha höküm boldi. ¹⁴ Uning qiriq oghli bilen ottuz newrisi bar idi. Bular bolsa yetmiş éshekke minip mangatti. U özi sekkiz yil dawamida Israilgha hakim idi. ¹⁵ Andin

kéyin piratonluq Hillelning oghli Abdon özi ölüp kétip, Efraim yurtidiki Amalek téghida bolghan Piraton dégen jayda depne qilindi.

Shimsonning tughulushi

13¹ Lékin beni-Israil bolsa Xudawendining közide yaman bolghinini qilghach, Xudawende ularni qiriq yilghiche filistiniylerning qoligha chüshürüp qoyup qoydi. ² Daniylarning neslidin bolup Zora dégen jayda Manoah dep atalghan bir kishi bar idi. Uning xotuni tughmas bolghach héch balisi bolmighanidi. ³ **Xudawendining perishtisi** bu xotun'gha körünüp, uning özige: «Mana sen tughmas bolghach bala tughmiding. Lékin emdi sen hamilidar bolup, bir oghul tughisen. ⁴ Emma sen hoshyar bolup sharab ichmey, xahi haraq tétimay, xahi napak bir nersini yémigin. ⁵ Chünki mana sen hamilidar bolup, bir oghul tughisen. Bu bala özi anisining qorsiqidiki waqtidin tartip Xudaningki dep atalghach uning béshigha ustira hergiz sélinmisun. U bolsa Israilni filistiniylerning qolidin qutquzghili bashlaydu» dédi.

⁶ U waqit xotun özi érinining qéshigha bérip, uninggha sözlep: «Mana shekli **Xudaning perishtisining** süritide bolup özi heywetlik körünüp, Xudaning adimi bolghan bir kishi qéshimgha keldi, lékin < Ne yerdin kelding > dep men uningdin sorimidim. Umu öz ismini manga dep bermey, ⁷ belki manga söz qilip: < Mana sen hamilidar bolup, bir oghul tughisen. U bala özi anisining qorsiqidiki waqtidin tartip ölidighan künigiche Xudaningki dep atalghach, emdi sen sharab ichmey, xahi haraq tétimay, xahi napak bir nersini yémigin > dep éytти» dédi. ⁸ Buni anglap, Manoah özi Xudawendige dua qilip: «Ey Xudawende, sen bu yerge ewetken Xudaning adimi yene bizge kélip, tughulidighan baligha néme qilishimizni bizge ögitip qoysun» dep, iltija qildi.

⁹ Xuda özi Manoahning duasini anglighach u xotun étizliqta oltursa, **Xudaning perishtisi** yene uning qéshigha keldi. Emma uning éri Manoah uning qéshida emes idi. ¹⁰ U waqit xotun özi aldirap kétip yügürüp bérip, érige xewer bérip: «Mana ilgiri kelgen adem bu kün manga yene köründi» dep uninggha éytса, ¹¹ Manoah derhal qopup, xotunining keynidin méngip, u ademning qéshigha kélip: «Bu xotun'gha kélip, söz qilghan adem senmu?» dep sorisa, u jawab bérip: «Shundaq, mendurmen» dédi. ¹² Manoah uninggha: «Éytqan sözüng beja keltürülgende baligha qilidighan ishimiz néme bolidu?» dep soridi. ¹³ **Xudawendining perishtisi** Manoahqa jawab bérip: «Bu xotun'gha éytqan nersilerning hemmisidin u özini saqlap, ¹⁴ üzüm télida peyda bolghan nersidin héchnémini yémey, sharab we mest qilidighan nersinimu ichmey, napak nersilerdin héchnémini yémey turup, men dep bergen nersilerning

hemmisidin özini yighsun» dédi.

¹⁵ U waqit Manoah **Xudawending perishtisige**: «Ijzet berseng, biz séni toxtitip, bir oghlaqni sen üçhün pishurayli dése, ¹⁶ **Xudawending perishtisi** Manoahqa jawab bérip: «Sen méni toxtatsangmu, men néningdin yémeymen. Lékin eger köydürme qurbanliq ötküzmechi bolsang, uni Xudawende üçhün ötküzgin» dédi. Emma Manoah bolsa uning **Xudawending perishtisi** ikenlikini uqmidi. ¹⁷ Andin kéyin Manoah özi **Xudawending perishtisidin** sorap: «Isming némidur? Buni bilsek, sözüng beja keltürülgende sanga izzet körsiteleymiz» dédi. ¹⁸ **Xudawending perishtisi** uninggha jawab bérip: «Méning ismimni némishqa soraysen? Bu bolsa ziyade ajayıptur» dédi. ¹⁹ U waqit Manoah u oghlaq bilen yégülük qurbanliqini bille élip bérip, qoram tashning üstide Xudawende üçhün ötküzdi. Ötküzse, perishte kélip, Manoah bilen xotunining köz aldida ajayıp bir ish qilip körsetti. ²⁰ Shundaq boldiki, otning sholisi qurban'gahtin asman teripige örlise, **Xudawending perishtisi** qurban'gahtin chiqqan shola ichide körünüp, üstün teripige chiqip ketti. Manoah bilen xotuni shuni körgende yüz töwen yerge yiqildi.

²¹ Andin kéyin **Xudawending perishtisi**, xahi Manoahqa, xahi xotunigha ikkinchi körünmidi. U waqittin tartip Manoah özi uning **Xudawending perishtisi** ikenlikini bildi. ²² Manoah öz xotunigha: «Mana biz bolsaq Xudani körginimiz üçhün sheksiz ölimiz» dédi. ²³ Lékin uning xotuni uninggha jawab bérip: «Eger Xudawende bizni öltürgili xalisa, köydürme bilen yégülük qurbanliqimizni qolimizdin qobul qilmay, xahi bu ishnimu körsetmey, xahi bu sözlerni bizge anglatmaytti emesmu?» dédi.

²⁴ Andin kéyin bu xotun bir oghul tughup, uning ismini **Shimshon** qoydi. Bu bala bolsa ösüp, Xudawende uni beriketligech, ²⁵ Zora bilen Eshtaolning otturisdiki Dan chédirgahida tursa, Xudawending Rohi uni tewretkili turdi.

Shimshon filistiniy bir qizni xotunluqqa almaqchi

14 ¹ Bir waqit Shimshon özi Timnahqa chüshüp, filistiniylerning qizliridin bolghan bir xotunni Timnahta körüp qaldi. ² U yénip kelgende ata-anisigha sözlep: «Men özüm filistiniylerning qizliridin bolghan bir xotunni Timnahta kördüm. Uni manga xotunluqqa élip béringlar» dédi. ³ Ata-anisi uninggha éyttiki: «Buraderliringning qizlirining ichide we ya méning hemme qowmimning arisida héchbir xotun yoqmu? Bolmisa némishqa xetnisiz filistiniylerning qéshigha bérip, xotun alghili qoptung?» Shuni dése, Shimshon özi atisigha: «Buni manga élip bergin, chünki u manga bek yaraydu» dédi. ⁴ Lékin uning ata-anisi bolsa bu ish Xudawende teripidin bolghinini bildi.

Chünki u waqit filistiniyler özi Israilning üstige seldenet qilib turghach bu oghul bolsa filistiniylerge qarshi bahane izdigenidi.

⁵ Andin kéyin Shimshon bilen uning ata-anisi Timnahqa chüshüp, Timnahning yénidiki üzümzarliqlargha yétip kelse, mana bir yash shir uning aldigha hörkirep chiqti. ⁶ U waqit Xudawendining Rohi uning üstige kelgech u özi quwwet tépip, uni tutup, qolida héchnéme bolmisimu, bir oghlaqtek yirtiwetti. Lékin qilghinini ata-anisigha dep bermidi.

⁷ Anda bérip, xotun bilen gepleshse, u özi Shimshon'gha yarap ketti. ⁸ Birnechche waqit ötkendin kéyin u özi xotunni élip kelmek üçün yénip kelgende shirning ölükini körgili qayrilsa, mana shirning ichide hesel heriliri bilen hesel turidu.

⁹ U özi heseldin penchisige élip yégech méngip bérip, ata-anisigha hem berse, ularmu yédi. Lékin özining heselni shirning ichidin élip kelginini ulargha dep bermidi.

¹⁰ Emma uning atisi xotunning öyige kelgende anda Shimshon özi bir ziyapet qildi, chünki yigitlerning shundaq resmi bar idi. ¹¹ Ular Shimshonni körgende uninggha hemrah bolsun dep, ottuz yigitni tépip keldi. ¹² Shimshon ulargha éyttiki: «Men silerdin bir tépishmaq sorighili xalaymen. Eger siler yette künlük méhmandarchiliqning ichide uning menisini manga dep bérelisenglar, men silerge ottuz dane kanap köynek bilen ottuz jüp égin bérimen. ¹³ Lékin eger dep bérelmisenglar, ottuz dane yüz köynek bilen ottuz jüp éginni siler manga béringlar» dédi. Shuni dése, ular uninggha: «Maqul, undaq bolsa, tépishmiqingni bayan qilghin. Qéni anglayli» dédi. ¹⁴ U ulargha éyttiki: «Yep ketküchining ichidin yégülük chiqti, zalimning ichidin shérin bir néme chiqti, bu némidur» dédi. Ular bolsa üç kün'giche bu tépishmaqni yéshelmidi. ¹⁵ Yettinchi küni ular bérip, Shimshonning xotunining qéshigha bérip éyttiki: «Sen éringni aldap silap, tépishmiqingning menisini bizge éytip bergili unatqin. Bolmisa séni atangning öyi bilen qoshup köydürimiz. Ejeba siler bolsanglar bizni kembeghel bolup qalsun dep, bu yerge qichqarghanmu?» dédi.

¹⁶ Shuni anglap, Shimshonning xotuni uning qéshigha kélip: «Sen méni yaman körgech manga muhebbet qilmaysen. Sen méning qowmimning ademliridin bir tépishmaqni sorap, sen emma manga menisini yéship bermiding» dep yighlighili turdi. U uninggha: «Shundaqmu? Men uni ata-anamghimu dep bermigen bolsam, sanga dep béreymu?» dédi. ¹⁷ U uning aldida yette künlük toy ziyapitining ichide yighlap turdi, lékin yettinchi küni bolghanda xotuni uni qistighach uninggha uning menisini yéship berse, xotun bérip, öz qowmining kishilirige bu tépishmaqning menisini dep berdi. ¹⁸ Sheherning ademliiri yettinchi küni kün patmasta uninggha jawab bérip: «Heseldin shérin némidur? Shirdin zalim némidur» dédi. Lékin u ulargha jawab yandurup: «Eger siler méning ghunijinimni qoshqa qoshmighan bolsanglar, tépishmiqimni hergiz tapalmayttinglar!» dédi.

¹⁹ U vaqit Xudawendining Rohi uning üstige kelgech, u quwwet tépip Ashqélon'gha chüshüp, ulardin ottuz kishini öltürüp, éginlirini tartiwélip, kélip, tépishmaqning menisini yeshkenlerge tapshurup bérip, ghezipi qozghilip atanisining öyige yéqip ketti. ²⁰ Emma Shimshonning xotuni bolsa Shimshonning özige yéqin turghan bir yigitke bérildi.

Shimshon filistiniylerdin öch alidu

15¹ Emma birnechche waqit ötüp, bughday oridighan waqit kelgende Shimshon özi bir oghlaqni élip, öz xotunining öyige bérip: «Men xotunumning qéshigha öz hujrisigha kirgili xalaymen» dep éytti. Lékin xotunning atisi uni ichkiri kirgili qoymidi. ² Xotunning atisi bolsa uninggha sözlep: «Sheksiz men séni uni yaman körüp qaldi dep, uni sanga yéqin turghan bir yigitke bériwetken idim. Lékin uning kichik singlisi bolsa téxi uningdin chirayliq bolghach, uning ornigha buni alsang bolmamdu?» dédi. ³ Emma Shimshon ulargha: «Bu toghrida men filistiniylerge yamanliq qilsam, manga gunah toxtimaydu» dédi.

⁴ Shuni dep, Shimshon bérip üç yüz tülkini tutup, panuslarni élip, tülkilerni ikkidin ikkidin quyruqlirini bir-birige chétip, her ikki quyruqning otturisigha birdin panusni ésip, ⁵ panuslarga ot yéqip, tülkilerni élip bérip, filistiniylerning étizliqlirigha qoyup bérip, önche bilen ziraetlerni köydürüp, zeytun baghlirininimu köydürüwetti.

⁶ Buni körüp filistiniylér: «Buni kim qildi?» dep sorisa, xelq jawab bérip: «Timnahliq kishining küyoghli Shimshon bolsa qéynatisi uning xotuni tartiwélip, uninggha yéqin bolghan bir yigitke bergini üçün buni qildi» dédi. U waqit filistiniylér chiqip, u xotun bilen atisini otta köydürüwetti. ⁷ Shimshon ulargha: «Siler mundaq qilghach silerdin intiqam almasta aram tapmaymen dep, ⁸ ularni qattiq urup, pachaqlirini éziwétip, andin bérip Étam qoram téshining kawikida olturup qaldi.

⁹ U waqit filistiniylér chiqip, Yehuda yurtida chédir tikip, Léxida yéyilghili turdi.

¹⁰ Yehuda ademliiri: «Némishqa bizge qarshi chiqtinglar?» dep sorisa, ular jawab bérip: «Biz bolsaq Shimshonni baghlap, u bizge qarshi qilghandek uninggha qilmaq üçün chiqtuq» dédi.

¹¹ U waqit üç ming kishi Yehuda yurtidin Étam qoram téshining kawikigha chüshüp bérip, Shimshon'gha: «Sen bolsang filistiniylerning üstimizge seltenet qilghinini bilip turup, némishqa bizge buni qilding?» dep soridi. U ulargha: «Ular özi manga qilghandek menmu ulargha qildim» dep jawab berdi. ¹² Ular uninggha: «Biz séni baghlap, filistiniylerning qoligha tapshurup bermek üçün kelduq»

dep éytasa, Shimshon ulargha: «Biz özimiz séni öltürmeymiz dep, manga qesem qilinglar» dédi. ¹³ Ular uninggha: «Yoqsu, biz séni öltürmey, belki yalghuz séni baghlap, ularning qoligha tapshurup bérimiz» dep jawab béríp, uni ikki yéngi arghamcha bilen baghlap qoram tashning üstige élip bardí. ¹⁴ U özi Lóxigha kelgende filistiniyeler warqiriship, uning aldigha yügürüshüp keldi. Emma Xudawendining Rohi uning üstige kelgech bileklirini baghlighan arghamchilar özi ot tutashqan zighir yipidek bolup qélip, tügüchliri bolsa qolliridin yéshilip ketti. ¹⁵ Andin u éshekning yéngi bir engikini körüp qélip, qolini uzitip, uni élip, uning bilen ming ademni urup öltürdi. ¹⁶ Shimshon özi éyttiki: «Bir éshek engiki bilen bir guruhi, belki ikki guruhi urdum, bir éshek engiki bilen ming ademni öltürdüm» dédi. ¹⁷ Buni dep, éshekning engikini tashliwetti. Bu sewebtin u jayning özige Ramat-Léxi dep at qoyuldi.

¹⁸ Lékin andin kéyin u özi tola ussap kétép, Xudawendige peryad qilip: «Sen öz bendengning qoli bilen bu chong nusretni berding, lékin emdi men usuzliqtin ölüp xetnisizlerning qoligha chüshermenmu?» dédi. ¹⁹ U waqit Xuda Lóxining chongqur yérini yérip, ichsun dep, uningdin su chiqardi. Buning bilen uning rohi yénip kélip, özi tirilip qaldi. Bu sewebtin u Lóxidiki bulaqning özige En-Hakkore dep at qoyulup, bu kün'giche u Lóxida bolmaqta. ²⁰ Emma Shimshon bolsa filistiniyerning waqtida yigirme yilgiche Israilning hakimi idi.

Shimshon Gazada

16¹ Andin kéyin Shimshon Gazagha béríp, anda bir jalapni körüp uningkige kirdi. ² Lékin gazaliqlar özi: «Shimshon bu yerge keldi» dep anglap qalsa, u jayni qorshiwélip, pütün kéche shehning derwazisida uni marap olturup: «Ete yorughanda uni öltüreyli» dep xiyal qilghach pütün kéche jim turushti. ³ Shimshon bolsa yérim kéchisi anda yétip, ottura kéchide qoyup, shehning derwazisining ikki qanitini ikki yan yaghichi bilen qoshup qomurup, öz öshnisige qoyup, Xébron utturidiki taghqa élip chiqip ketti.

Shimshon we Délila

⁴ Andin kéyin u özi Sorek jilghisida olturaqliq Délila isimliq bir xotunni körüp, uninggha köyüp qaldi. ⁵ U waqit filistiniyerning chongliri u xotunning qéshigha béríp, uninggha éyttiki: «Sen uni aldap silap: < Séning chong küchüngning siri néme iken?> dep sorap biz uning üstige qandaq ghalib bolup, uni baghlap ézishimizni melum qilip berseng, herbirimiz sanga bir ming bir yüz shéqeldin kümüsh bérimiz» dédi. ⁶ Buning üçün Délila Shimshondin sorap: «Séning

chong küchüngning sirining néme ikenliki manga dep béríp, néme bilen baghlisa, séning meghlup bolushungni éytip bergin» dédi. ⁷ Shimshon uninggha jawab béríp: «Ular méni yette dane qurumighan höl kirich bilen baghlisa, men ajizliship, bashqa ademlerdek bolup qalimen» dédi. ⁸ Buni uqup, filistiniylerning chongliri yette dane qurumighan höl kirichni élip kélip, bu xotun'gha berse, u özi bu kirichler bilen uni baghlap qoyup, ⁹ ilgiri ichkirki öyde birnechche ademlerni maraqta qoyghach uninggha: «Ey Shimshon filistiniyeler séning özüngdidur» dédi. U waqit u özi bu kirichlerni zighir yipi otni körüp üzülüp ketkendek üzüwetti. Buning bilen uning küchining siri héch melum bolmide.

¹⁰ Buni körüp Délila Shimshon'gha sözlep: «Mana sen méni aldap, manga yalghan éytqan ikensen. Emdi séni néme bilen baghlisa, bolidighinini manga éytip bergin» dédi. ¹¹ U uninggha éyttiki: «Ular méni ishletmigen yéngi arghamcha bilen baghlisa, men ajizliship, bashqa ademlerdek bolimen» dédi. ¹² U waqit Délila özi yéngi arghamcha élip, uning bilen uni baghlap qoyup, ilgiri ichkirki öyde birnechche ademlerni maraqta qoyghach uninggha: «Ey Shimshon filistiniyeler séning üstüngdidur» dédi. Lékin u öz bilikliridiki arghamchilarni bir yiptek üzüp tashlidi.

¹³ Buni körüp, Délila öz Shimshon'gha söz qilip: «Sen bolsang bu waqitqiche méni aldap, manga yalghan éytting. Emdi néme bilen baghlinishingni manga dep bergin» dédi. U uninggha: «Sen méning béshimdiki yette örüm chachni dukanning örüş yipi bilen örüp qoysang, baghlinimen» dédi. ¹⁴ U shundaq qilip, qozuqqa baghlap qoyup, uninggha: «Ey Shimshon filistiniyeler séning üstüngdidur» dése, u özi uyqudin oyghinip, örüş yipi bilen qozuqni tartip yuluwetti.

¹⁵ U waqit xotun uninggha söz qilip: «Könglüng manga bolmisa: < Men sanga köyüp qaldim» dep qandaq éytisen? Mana üç mertiwé sen méni aldap, chong küchüngning sirini manga éytip bermidingghu» dédi. ¹⁶ U özi her küni uni gep bilen qistap yalwurup, ölgüdek tenglikke salghini üçün ¹⁷ u öz könglining sirini uninggha ashkara qilip éyttiki: «Men bolsam anamning qorsiqidiki waqtidin tartip Xudaningki dep atalghinim üçün béshimgha hergiz ustira sélinmighan. Eger méning chéchim késilse, küchüm kétép qélip, ajizliship, bashqa ademlerdek bolup qalimen» dédi. ¹⁸ Délila özi uning öz könglidiki hemme sirini uninggha dep berginini körgende filistiniylerning chonglirini qichqirip: «Shimshon bolsa könglidiki hemme sirni manga ashkara qildi. Emdi bu nöwet chiqip kélinglar» dep éytse, filistiniylerning chongliri uning qéshigha chiqip, qollirida kümüşni alghach keldi. ¹⁹ U waqit xotun uni öz tizlirida uxlitip qoyup, bir ademni qichqartip, uning béshidiki yette örüm chéchini kestürüwetkini bilen uning küchi ketkech, özi uni basqili teyyar bolup, ²⁰ ey Shimshon filistiniyeler séning üstüngdidur» dése, u özi uyqudin oyghinip: «Men chiqip, ilgiriki mertiwilerdek

silkinip boshinip k etimen» d edi. Ch unki u  zi Xudawendingining uningdin ketkini bilmigenidi. ²¹ Bu teriqide filistiniyler uni tutuw elip, k zlrini oyuw etip, Gazagha  lip ch sh p, mis zenjirler bilan baghlap qoyup, zindanda uni un tartqili saldi. ²² L ekin b shining k silgen ch chi bolsa yene  skili turdi.

Shimshonning  lumi

²³ U waqit filistiniylarning chongliri  z tengrisi bolghan Dagon uch n chong bir qurbanliq  tk zeyli dep, yighilip, xush bolushup: «Tengrimiz bolsa emdi qolimizgha d shminimiz bolghan Shimshonni berdi» dep  ytishti. ²⁴ Xelq uni k rgende  z tengrisini danglap: «Tengrimiz bolsa yurtimizni xarab qilip, tolilirimizni  lt r gen d shminimizni qolimizgha ch sh r p berdi» dep  ytishatti. ²⁵ Bu teriqide ular k ng l xushluqidin tolup: «Shimshonni kelt r nglar. Bizge bir oyun k rsitip bersun» d se, ular Shimshonni zindandin kelt r p, aldimizda oyun qilip bersun dep, ikki t wr kning otturisida toxtitip qoydi. ²⁶ Emma Shimshon  zi qolini tutup turghan oghulgha: «M ni qoyghin.  yni k t r p turghan t wr klarni tutup y liney» d di. ²⁷  y bolsa er xotundin tolup, filistiniylarning chongliri anda bolup,  gzidimu texminen uch mingche er xotun Shimshonning oyunigha qarap turghanidi. ²⁸ U waqit Shimshon  zi Xudawendige peryad qilip: «Ey Reb Xudawende, m ni yad qilghin. Ey Xuda, yalghuz bu q tim manga k ch bergin. Buning bilan k zlimni oyuwetken filistiniylernin bir intiqam alay» d di. ²⁹ Shuni dep, Shimshon  zi  yni k t r p turghan otturidiki ikki t wr kni tutup, birini ong qoli bilan, yene birini chep qoli bilan qayrip zor qilip, ³⁰ «Menmu filistiniyler bilan  l p ketsem meyli» dep, Shimshon k chini yighip egse, anda bolghan chonglar bilan hemme xelqning  stige  y yiqilip ch sh ti. Bu teriqide uning  l watqan waqtida  lt r gen ademler bolsa tirik waqtida  lt r genliridin ziyade idi. ³¹ Andin k yin uning buraderliri bilan atisining hemme xanidani k lip, uni k t r p k tip, Zora bilan Eshtaolning otturisigha  lip b rip, atisi Manoahning qebriside depne qildi. U  zi yigirme yil dawamida Israilgha hakim bolghanidi.

Mika we mebud

17¹ Efraimning taghlirida Mika isimliq bir kishi bar idi. ² U  zi anisigha  yttiki: «Sendin bir ming bir y z sh qel k m sh  lindi emesmu? Men anglap turup, sen buning toghrisida lenet oqudung. Mana bu pul mende bar. Men uni  liwalghan idim» d di. Shuni d se, uning anisi: «Ey oghlum Xudawende sanga beriket bersun» d di. ³ Andin k yin u  zi bu bir ming bir y z sh qel k m shni

öz anisigha yandurup berse, anisi éyttiki: «Men bolsam bu pulni Xudawendige öz qolum bilen muqeddes qilip, oghlum uningdin oyma but bilen quyma but yasisun dep, emdi sanga yandurup bérey» dédi. ⁴ Lékin u özi pulni anisigha yandurup berse, anisi ikki yüz shéqel kümüşni élip bir zergerge berdi. Zerger özi buningdin bir oyma but bilen bir quyma but yasap berdi. ⁵ Bu butlar bolsa Mikaning öyide qoyuldi. Bu teriqe Mika dégen kishining öyi bir butxana bolup qalghach, u özi bir Éfod bilen terafim dégen butlarni teyyarlap, öz oghulliridin birini manga kahin bolsun dep, xas resimni beja keltürüp teyinliidi.

⁶ U waqitlarda Israilning ichide héch padishah bolmighach, herkim öz neziride yaxshi körün'ginini qilip yüretti. ⁷ Yehuda yurtida Beytlehemde Lawiy qebilisidin bolghan bir yigit musapir bolup turup, qalghanidi. ⁸ Bu kishi bolsa qeyerde jay tapsam, bérip olturay dep, Yehuda yurtidiki Beytlehem shehiridin chiqip kétép, seper qilip kétép bérip, Efraim taghlirining yurtidiki Mikaning öyige kélip qaldi. ⁹ Mika uningdin: «Qeyerdin kelding?» dep sorisa, u uninggha jawab bérip: «Men bolsam Yehuda yurtidiki Beytlehem bolghan bir Lawiy kishidurmen. Qeyerde jay tapsam, bérip olturay dep, chiqip keldim» dédi. ¹⁰ Mika uninggha éyttiki: «Undaq bolsa, men bilen turup, manga hem ata hem kahin bolup bergin. Men sanga her yili on shéqel kümüş bilen bir qolluq égin bérip, yémek-ichmeknimu bérey» dédi. Buni anglap, Lawiy kishi uningkiye kirip, ¹¹ u kishi bilen turushqa razi bolup, uning oghullirining biridek bolup qaldi. ¹² Andin kéyin Mika özi bu Lawiy kishini xas resimni beja keltürmek bilen kahinliqqa teyinliidi. Buning bilen u uninggha kahin bolup, Mikaning öyide turup qaldi. ¹³ Mika éyttiki: «Bir Lawiy kishi manga kahin bolghini üçün Xudawendingin manga yaxshiliq qilidighinini tayin bildim» dédi.

Dan qebilisi Layisni urup miras jay bolup alidu

18 ¹ U waqitlarda Israilning ichide héch padishah bolmighach, daniylarning qebilisi bolsa bizge Israil qebililirining arisida bu waqitqiche miras tegmidi» dep u künlerde olturmaq üçün özige miras izdiwatqanidi. ² Uning üçün beni-Dan özi öz neslidin bolup, batur bolghan besh kishini yurt teptish qilip jasusluq qilsun dep, Zora bilen Eshtaoldin ewetip, ulargha sözlep: «Siler bérip, yurtni teptish qilinglar déginide ular méngip Efraim taghlirigha yétip, Mikaning öyige kélip chühüp, anda qondi. ³ Ular Mikaning öyining yénida turghanda Lawiy yigitning awazini tonup qélip, qéshigha bérip, uningdin: «Kim séni bu jaygha élip keldi? Bu öyde néme ish qilisen? Bu jayda séning némeng bar?» dep soridi. ⁴ Bu ulargha jawab bérip: «Mika manga undaq-mundaq yaxshiliq qilip, méni ijarige alghach men uninggha kahin bolup qaldim» dédi.

⁵ Buni anglap ular uninggha: «Undaq bolsa, bizning k tip baridighan sepimiz mubarek bolidumu yaki yoqmu dep bilmikimiz  ch n Xudadin sorap bergin» d se, ⁶ kahin ulargha: «Tinch-aman k tinglar. K tip baridighan sepininglar bolsa Xudawende uni xalaydu» d di.

⁷ U waqit bu besh kishi chiqip k tip Layish d gen jaygha k lip, andaki xelqqa qarisa, ularning qandaq tinch-aman turup, sidoniylardek rahet-aramda olturghinini k rdi. Ch nki ularning h chbiri chong boluw lip, yurtta xapiliq peyda qilmay, sidoniylardinmu yiraq bolup, bashqa kishi bilen kari yoq idi.

⁸ Andin k yin ular buraderlirige y nip, Zora bilen Eshtaolgha kelse, buraderliri ulardin: «N me xewer kelt rd nglar?» dep soridi. ⁹ Ular  yttiki: «Qopup, ulargha qarshi chiqayli! Biz bolsaq yurtning bek yaxshiliqini k r p kelgendin k yin siler n mishqa sh k olturisiler? Emdi b rip, yurtni  lishqa hurunluq qilmanglar.

¹⁰ Anda barghininglarda siler tinch-aman olturaqliq bir xelqqa uchrup, kengri bir yurtni tapisiler. Xuda  zi uni qolunglarga berdi. U yurt bolsa yer y zidiki nersilerdin h ch kemchilik tartmaydu» d di.

¹¹ U waqit daniylarning qebilisidin alte y z kishi jeng eswablirini baghlap, Zora bilen Eshtaoldin chiqip k tip, ¹² Yehuda yurtidiki Qiryat-Y arim d gen jaygha b rip, ch dir tikti. Uning  ch n bu k n'giche u jay  zi Danning leshkergahi dep atilip, Qiryat-Y arimning keynide bardur. ¹³ Ular andin m ngip, Efraim taghlirining yurtigha k lip Mikaning  yige yetkinide, ¹⁴ Layish yurtigha jasusluq  ch n barghan besh kishi  z buraderlirige s zlep: «Bilinglarki, bu  ylerde bir dane  fod bilen terafim d gen butlar bolup, oyma s ret bilen quyma s retler bardur. Emdi n me qilishinglarni oylanglar» d di.

¹⁵ Ular qayrilip, Lawiy yigit bar Mikaning  yige kirip, uninggha salam qildi.

¹⁶ L kin  zi Dan qebilisidin bolup jeng yaraghlirini baghlighan alte y z kishi derwazida turup turdi. ¹⁷ Emma yurtta jasusluq qilmaq  ch n barghan besh kishi bolsa anda kirip, oyma s ret bilen  fodni  lip, terafim bilen quyma s retni igiliwaldi. L kin kahin bolsa jeng yaraghlirini baghlighan alte y z kishi bilen bille derwazida turghanidi. ¹⁸ Bu besh kishi  zi Mikaning  yige kirip, oyma s ret bilen  fodni  lip terafim bilen quyma s retni igiliw lip chiqqinida kahin ulardin: «Bu n me qilghininglar?» dep sorisa, ¹⁹ ular uninggha: «Sh k bolup, aghzinggha qolungni qoyup, biz bilen b rip, bizge hem ata hem kahin bolup bergin. Sanga yalghuz bir ademning  yide kahinliq qilish yaxshimu yaki Israil xanidanidin bolghan p t n bir qebilige kahin bolghining yaxshimu?» d di. ²⁰ Shuni d se, kahinning k ngli xush bolup,  fod bilen terafimni  lip, oyma s retni qoltuqlap, xelqning arisigha kirip mangdi. ²¹ Andin k yin ular qayrilip, bashqa teripige y r p, ushshaq balilar, charwa mal we eswablarni aldida mangduruw tip,

²² Mikaning  yidin x li yiraq barghinida Mikaning  yige y qin olturghan ademler jughliship, beni-Danni qoghlap b rip, ²³ beni-Danni towap qichqarsa, ular

burulup, Mikadin: «Sanga néme boldi. Némishqa munchel xelqni yighip kelding?» dédi. ²⁴ U jawab bérip: «Siler bolsanglar men yasighan mebudlirimni kahinim bilen qoshup élip qéchip, héch nersemnimu qoymay, yene téxi: < Sanga néme boldi?> dep éytilermu?» dédi. ²⁵ Lékin beni-Dan uninggha éyttiki: «Üningni chiqarmighin. Bolmisa achchiqi yaman kishiler séni tutuwélip, öz jéning bilen xanidaning janliridin quruq qalisen» dédi. ²⁶ Buni dep, beni-Dan öz yoligha ketti. Emma Mika bolsa ularning küchlük bolghinini körüp, yénip öz öyige bardı.

²⁷ Bu teriqide ular özi Mikaning yasighan nersiliri bilen uning kahininimu élip kélip, Layishtiki tinch-aman olturaqliq xelqning qéshigha yétip, bularnı qilich bisi bilen urup, sheherni otta köydürüwetti. ²⁸ Sheher bolsa Sidondin yiraq bolup, xelqining bashqa kishi bilen kari bolmay, sheher özi Beyt-Rexobning wadisida bolghach uni qutquzidighan héchkim yoq idi. Andin kéyin daniylar bolsa sheherni yasap, anda olturup, ²⁹ bu sheherning ismini Israilning oghli bolghan öz atisi Danning ismi bilen Dan dep atıdi. Lékin ilgiri u sheherning éti Layish idi.

³⁰ Emma daniylar bolsa bu oyma süretni özige tikliwalıdi. Yonatan ben-Gershom ben-Musa özi bilen uning oghulliri bolsa yurtning xelqi esirlikke ketken kün'giche daniylarning qebilisige kahin bolup turghanıdi. ³¹ Emma Mika yasighan oyma süritini ular özi üçhün tiklep, Xudaning beyti Shilohta turghuchilik hemme waqıt anda saqlıdi.

Beni-Benyaminning Gibiyada qilghan set ishi

19¹ Téxi Israilda padishah bolmighan waqıtta bir Lawiy kishi Efraim taghlirining chétide olturaqliq idi. U özi Yehuda yurtidiki Beytlehemdin bir xotunni özige kénizék qılıp alıdi. ² Lékin bu kéniziki bolsa uninggha wapasızlıq qılıp, uning qéshidin chiqıp qéchip, Yehuda yurtidiki Beytlehemde atisining öyige bérip, töt ayghiche anda turdı.

³ U waqıt uning éri qopup, bir xızmetkari bilen ikki éshek élip, uninggha sózlep, könglini élip, yandurup élip kéley dep, xotunningkige kelgende xotun uni atisiningkige élip kirse, bu yash xotunning atisi uni körüp, körüşkinige xush boldı. ⁴ Uning qéynatisi: «Toxtap turghin» dése, u özi xotunning dadisining qéshida üç kün'giche turup qaldı. Ular bolsa yep-ichip, anda qonup, ⁵ tötinchi küning etisi seher qopup mangghili teyyar bolsa, xotunning dadisi küyoghlıgha: «Bir toghram nan yep, yürikingni quwwetlendürüp, andin kétinglar» dédi. ⁶ Shundaq dése, ular olturup, yep-ichip, teyyar bolsa, xotunning dadisi bu kishige: «Bu kéche qon'ghili unap, könglüngni xush qilghin» dédi. ⁷ Lékin bu kishi mangghili qopsa, qéynatisi uni zorlıghach yene

anda qonup qaldi. ⁸ Beshinchi kunning etisi seher qopup mangghili teyyar bolsa xotunning dadisi uninggha: «Könglüngni xush tutup, kün égilgüche toxtap turghin» dédi. Andin kéyin ikkilisi nan yédi. ⁹ Lékin bu kishi kéniziki bilen xizmetkarini élip mangghili teyyar bolsa qéynatisi, yeni xotunning dadisi, uninggha: «Mana axsham bolup qélip, kün tügigili teyyar boldi. Emdi bu yerde kéchini ötküzüp, könglüngni xush qilip qonup, öyüngge ketkili ete seher yolunglarga chiqinglar» dédi. ¹⁰ Lékin u kishi bolsa kéchisi qon'ghili unimay, belki qopup méngip, Yebusning yeni Yérusalémning utturigha keldi. U özi ikki toqumluq éshek bilen öz kénizikini alghach kelgenidi. ¹¹ Emma ular yebusiygha yetkende kün bek olturup ketkech, xizmetkari xojisigha: «Kélip, yebusiyarning bu shehirige kirip munda qonayli» dése, ¹² xojisi uninggha jawab bérip: «Biz bolsaq beni-Israildin héchkim olturmighan yat sheherge kirmey, belki Gibiyagha ötüp kétimiz» dédi. ¹³ Andin kéyin u özi xizmetkarigha: «Kelgin, biz bu jaylarning birige bérip, Gibiya yaki Ramada qonayli» dédi.

¹⁴ Shuni dep, ular yol bésip, kün patqanda Benyamin yurtidiki Gibiyagha yétip bérip, ¹⁵ Gibiyagha kirip qonmaq üçhün u teripige qayrilsa, u özi kirip, héchkim uni öyige bashlimighach sheherning chasisida olturup qaldi. ¹⁶ Lékin u axshamda özi Efraim taghliridin bolup, Gibiyaning xelqi benyaminiy bolghach, anda musapir bolup olturup qalghan bir qéri kishi ishini tügitip, étizliqtin yénip kélip, ¹⁷ közlrini kötürüp qarisa, bu musapirning sheherning chasisida olturghinini kördi. Körse, qéri kishi uningdin: «Qeyerdin kelding? Ne yerge barisen?» dep soridi. ¹⁸ U uninggha jawab bérip: «Biz bolsaq Yehuda yurtidiki Beytlehemdin Efraim taghlirining chétige kétip barimiz. Men özüm u jaydin bolup, Yehuda yurtidiki Beytlehemge barghanidim. Emdi men Xudawending beytuge kétip barimen. Lékin bu yerde héchkim méni öyige bashlimidi.

¹⁹ Herqandaq bolsa, ésheklirimiz üçhün saman bilen boghuz bolup, özüm bilen dédiking we bendeng bilen bolghan xizmetkar üçhün nan bilen sharabimizmu bar. Héchnémige kemchilikmu yoq» dédi. ²⁰ Buni ishitip, qéri kishi söz qilip: «Aman bolghin, Séning hemme lazimliqingni men teyyarlay. Emma bu yerde qonmighin» dep,

²¹ uni öz öyige élip bérip, ésheklirige ot saman berdi. Méhmanlar bolsa putlirini yuyup, nan yep-ichkili turdi.

²² Bu teriqide ular könglini xush qilghili tursa, bu sheherning ademliridin birneche yaman kishiler kélip, öyni qorshiwélip, ishikni qéqip, öy igisi bolghan qéri kishige gep qilip: «Séning öyüngge kelgen kishini munda chiqirip bergin. Uning bilen yéqindin tonushimiz» dédi. ²³ Buni anglap, öy igisi bolghan kishi ularning qéshigha chiqip, ulargha éyttiki: «Yaq ey buraderlirim, mundaq yamanliq qilmanglar. Bu kishi méning öyümge méhman bolup kelgini üçhün mundaq hamaqet ishni hergiz qilmanglar. ²⁴ Mana méning pak qiz bolghan

bir qizim bolup, u kishining bir kénizikimu bar. Men ularni qéshinglarga chiqiray. Ular bilen zina qilib, néme silerge xush körünse, ular bilen qilinglar. Lékin bu kishi bilen mundaq hamaqet ishni qilmanglar» dédi.

²⁵ Lékin u ademler bolsa uninggha qulaq salghili unimisa, musapir kishi öz kénizikini ularning qéshigha chiqirip berdi. Ular özi uning bilen zina qilib, pütün kéche tang atquchilik uning üstige chiqiship turup, kün yorughanda uni qoyup berdi.

²⁶ Shundaqki, xotun özi seher waqtida uning xojisi bolghan kishi qon'ghan öyning ishikige kélip yiqilip, yoruq bolghuche anda yétip qaldi. ²⁷ Uning xojisi etigende qopup, öyning ishiklirini échip, yolgha barmaq üçhün sirtigha chiqsa, mana uning kéniziki öy ishikining aldida qollirini bosughining üstide qoyuqluq yatidu. ²⁸ U özi uninggha: «Qopqin biz kéteyli» dése, héchbir jawab bermidi. U waqit bu kishi uni éshekke artip, özini teyyarlap, öyige méngip ketti. ²⁹ Lékin öz öyige kelgende bir pichaqni élip, öz kénizikini tutup, ölükini söngekliri bilen qoshup on ikki parche qilib, Israil yurtining hemme tereplirige ewetti.

³⁰ Buni körgenlerning hemmisi: «Beni-Israil Misir yurtidin chiqqandin tartip bu kün'giche mundaq ish bolmay we ya körünmigenidi. Emdi buni oylap, meslihet qiliship buni tüzünglar» dep éytishti.

Israiliylarning benyaminiylar bilen urush qilishi

20¹ U waqit beni-Israilning hemmisi chiqip, jamaet bir bolup Dandin tartip Bershébaghiche yighilip, Giliyad yurtining xelqi bilen qoshup, Misahta Xudawendining huzurida jem boldi. ² Pütün qowmning chongliri bilen Israilning hemme qebilisidin bolup, sani töt yüz minggha yetken qilich tutidighan piyade kishiler Xudaning qowmining jamaitide hazir boldi. ³ Emma beni-Benyamin bolsa beni-Israilning Misahta jem bolghinini anglap qaldi. Beni-Israil özi: «Bu yaman ishning qandaq bolghinini dep béringlar?» dep sorisa, ⁴ öltürülgen xotunning éri bolghan Lawiy kishi jawab bérip éyttiki: «Men bolsam öz kénizikimni élip, Benyaminning Gibiya dégen shehirige qon'ghili kelginimde, ⁵ Gibiyaning adamliri manga hujum qilib, kéchisi men bar öyni qorshiwélip, méni öltürgili qestlep, kénizikim bolsa ular uni buzup öltürüwetti. ⁶ Uning üçhün men öz kénizikimni élip, pare-pare qilib, Israilning ichide undaq set yaman ishni qilghini üçhün parchilirini Israilning mirasi bolghan hemme yurtqa ewettim. ⁷ Ey beni-Israil siler hemmenglar munda bolghach, meslihet körsitinglar» dédi. ⁸ Shuni dése, hemme xelq bir bolup qopup: «Arimizdin héchkim öz chédirigha barmisun we ya héchkim öz öyige yanmisun. ⁹ Belki biz chek tashlap, Gibiyaning üstige hujum qilayli. ¹⁰ Biz emdi Israilning hemme qebilisidin yüzdin onni,

mingdin yuzni, on mingdin bir mingni ayrip, xelq uchun ozuq-talqan yetkuzmek uchun tayin qilayli. Buning bilen xelq ozi Benyaminning Gibiya shehirige yetkende ularning Israil ichide qilghan yamanliqqa muwapiq ulargha yandursun dep, ¹¹ Israilning hemme ademliri bir bolup jughliship, sheherning ustige topashti.

¹² Andin keyin Israilning hemme qebililiri Benyamin hemme nesillirige elchi ewetip: «Aranglarda bolghan bu yamanliq ozi nemidur? ¹³ Emdi Gibiyadiki bu yaman kishilerni bizge tutup beringlar. Biz ularni olturup, Israildin bu yamanliqni yoq qilayli» dese, benyaminilar ozi oz buraderliri bolghan beni-Israilning sozini tingshimay, ¹⁴ belki benyaminilar beni-Israilgha hujum qilip urushmaq uchun sheher-sheherdin kelip, Gibiyada yigildi. ¹⁵ Sheher-sheherdin kelip u künde sanaqtin otken benyaminilar bolsa ozi Gibiyada olturaqliq bolup ilghan'ghan yette yuz dane yigittin bashqa, yigirme alte ming qilich chapidighan erkeklek idi. ¹⁶ Bu hemme xelqning arisida yette yuz dane chepxay kishi bar idi. Bularning hemmisi bolsa salghigha tashni selip, xata qilmay, qilni soqatti.

¹⁷ Benyamin qebilisidin bashqa Israilning ademliri sanaqtin otse, tot yuz ming qilich chapidighan erkeklek bolup, bularning hemmisi jeng kishiliri idi.

¹⁸ Beni-Israil qopup, Beytelge chiqip Xudadin sorap: «Bizning arimizdin Benyamin bilen soqushqili kim deslepte chiqsun» dep eytsa, Xudawende jawab berip: «Deslepte Yehuda chiqsun» dedi. ¹⁹ Buning bilen beni-Israil etisi seher qopup, Gibiyaning utturida chedir tikti. ²⁰ Andin keyin Israilning ademliri Benyamin bilen urushqili chiqip, Gibiyaning yenida ozini rastlap, ulargha qarshi sep tuzdi. ²¹ U waqit beni-Benyamin Gibiyadin chiqip, u kuni Israildin yigirme ikki ming kishini olturup topigha ileshturuwetti.

²² Lekin Israil xelqining ademliri bolsa kuch yighip, awwalqi kuni sep baghligan jayda ikkinchi kuni yene sep baghlidi. ²³ Chunki beni-Israil Xudawendining huzurigha berip, axshamghiche yighip turup: «Biz oz buradirimiz bolghan Benyaminning nesli bilen yene urushqili chiqaylimu yaki yoqmu?» dep Xudawendidin sorighinida Xudawende jawab berip: «Uninggha hujum qilinglar» dep eytqanidi. ²⁴ Buning uchun beni-Israil ozi ikkinchi kuni beni-Benyamin'gha qarshi chiqsa, ²⁵ Benyaminmu ikkinchi künde ulargha qarshi Gibiyadin chiqip, beni-Israildin bolup qilich chapidighan on sekkiz ming kishini olturup, topigha ileshturuwetti.

²⁶ U waqit beni-Israilning hemme xelq qopup, Beytelge chiqip yighip, Xudawendining huzurida toxtap, u kuni axshamghiche roza tutup, Xudawendining aldida koydurme qurbanliq bilen shukur qurbanliqi otkuzdi.

²⁷ Xudaning ehde sanduqi bolsa u kunlerde anda bolup, Pinixas ben-Eliazar ben-Harun ozi u waqit uning aldida xizmet qilghach, ²⁸ beni-Israil ozi Xudawendidin sorap: «Men oz buradirim bolghan Benyaminning nesli bilen soqushqili yene

chiqaymu yaki toxtaymu?» dep éytsa, Xudawende jawab béríp: «Chiqinglar, chünki ete men ularni séning qolunggha bérimen» dédi.

²⁹ Buni anglap Israilning xelqi Gibiyaning chöriside maraқта ademler qoyup, ³⁰ üçinchi küni beni-Israil bolsa beni-Benyamin'gha qarshi chiqip ilgiri bilen keyinkidek Gibiyagha kélip, sep baghlighinida, ³¹ beni-Benyaminmu xelqning qarshisigha chiqip, sheherdin sozulup béríp, Beytelge chiqidighan yol bilen Gibiyagha baridighan yolning üstide xelqni ilgiri-keyinkidek urup, Israilning ademliridin ottuzche kishini öltürdi. ³² Shuni qilsa, beni-Benyamin özi: «Ular bolsa awwalqidek meghlup boldi» dep guman qildi. Emma beni-Israil bolsa: «Bizler qéchip, ularni sheherdin tartip yollargha élip chiqirayli» dep meslihet qilishqanidi. ³³ Bu sewebtin Israilning hemme ademliri öz jayidin qopup Baal-Tamargha béríp, sep baghlisa, maraқта olturghan israiliylarmu Maare-Gibiyadiki jayidin chiqip keldi. ³⁴ Bu teriqide pütün Israilning arisidin ilghan'ghan on ming kishi Gibiyagha qarshi chiqqini üçün jeng qattiq boldi, lékin benyamiylar bolsa üstige bala yéqinlashqinini bilmey qaldi. ³⁵ Emma Xudawende özi benyamiylarni Israilning aldida meghlup qilghach ular u küni benyamiylarning arisidin yigirme besh ming bir yüz dane qilich chapidighan kishilerni öltürdi. ³⁶ Emdi beni-Benyamin özi özining meghlup bolghinini kördi. Emma Israilning ademliri bolsa Gibiyagha qarshidiki maraқта qoyup qoyghan kishilirige ishench baghlighach benyamiylargha jay bergenidi. ³⁷ U waqit maraqtikiler ildam béríp, Gibiyagha hujum qilip, özi aldigha bésip, sheherning hemmisini qilich bisi bilen urdi. ³⁸ Emma Israilning bashqa ademliri bolsa maraqtikilerge: «Bizge bir belge bermek üçün sheher ichidin qélin tütünning tüwrükini chiqiringlar» dep toxtatqanidi. ³⁹ Uning üçün Israilning ademliri urushta keynige yan'ghili tursa, Benyamin özi Israilning ademlirini urghili bashlap, ottuzche kishini öltürüp: «Mana Israil bolsa sheksiz awwalqidek aldimizda meghlup boldi» dep éytishti. ⁴⁰ Lékin sheherning ichidin tütünning tüwrüki örlep chiqqinida benyamiylar keynige burulup qarisa, mana sheherning hemmisi tütün bilen asman'gha chiqip ketkendek köründi. ⁴¹ U haman Israilning ademliri yénip kelse, Benyaminning ademliri: «Bizge bala yéqinlashti» dep körüp, qorqup kétip, ⁴² Israilning ademlirining aldidin chölning yoligha qéchip ketti. Shundaq bolsimu, düshmen ularni qoymay yoqitip, sheherlerdin chiqqanlarmu ularning arisida ularni halak qildi. ⁴³ Bu teriqide ular benyamiylarni qorshiwélip, ularni qoghlap, sherqning teripige Gibiyaning utturigha élip béríp, aramgahlirida dependsé qilip öltürdi. ⁴⁴ Buning bilen hemmisi palwan bolghan on sekkiz ming kishi benyamiylar ichidin öldi. ⁴⁵ Andin keyin qalghanlar bolsa chöl teripige qéchip, Rimmon qoram téshigha kétip barsa, ular bularni yolda tutup, besh ming kishini öltürüp, yene keynidin Gidomghiche qoghlap béríp, ulardin yene ikki ming kishini öltürüwetti. ⁴⁶ U künde Benyaminning ichidin yigirme besh ming

kishi öltürüldi. Bularning hemmisi palwan bolup qilich chapidighan kishiler idi. ⁴⁷ Lékin chöl teripige burulup qéchip, Rimmon qoram téshigha mangghanlar bolsa ulardin alte yüz kishi yétip béríp, Rimmon qoram téshida töt ay turup qaldi. ⁴⁸ Israilning ademleri bolsa beni-Benyaminning qéshigha yénip kélíp, ularni qilich bisi bilen urup, sheharning hemmisini charwa mélighiche némiki uchrisa, yoqitip hemme uchrighan sheherlerni köydürüwetti.

Benyamin qabilisi Israildin üzülüp qalmasliqtin qutulidu

21 ¹ Lékin Israilning ademleri bolsa Mispahqa qesem qiliship: «Bizning ichimizdin héchkim öz qizini bir benyaminiy kishige xotunluqqa bermisun» déyishkenidi. ² Buning üçün qowm özi Beytelge kélíp, anda axshamghiche Xudaning aldida turup, awazini kütürüp qattiq yighliship: ³ «Ey Israilning Tengrisi Xudawende, bugün Israilning bir qabilisi yitip ketsun dep, bu ishi némishqa boldi?» dep éytishti.

⁴ Etisi xelq seher qopup, anda bir qurban'gahni yasap, köydürme bilen shükür qurbanliqi ötküzdi. ⁵ U waqit beni-Israil sözlep: «Israilning hemme qabilisidin kélíp, jamaetke qoshulup, Xudawendining aldida hazir bolmighan kim bar?» dep éytti, chünki ular bolsa kimki Mispahqa Xudawendining aldida hazir bolmisa, u özi sheksiz öltürülsun dep, qesem qilishqanidi. ⁶ Emma beni-Israil özi öz buradiri bolghan Benyaminning üstige pushayman qilip: «Bügün Israilning ichidin pütün bir qebile üzülüp ketti. ⁷ Emdi biz bolsaq ularning qalghanliri üçün xotun toghrisida néme qilayli? Xudawendining aldida: «Qizlirimizni ulargha xotunluqqa bermeyli» dep qesem qilduq emesmu?» dédi. ⁸ Ular yene sorap: «Beni-Israil qabililiridin qaysi qebile Mispahqa Xudawendining huzurigha chiqmidi» dep qarisa, mana chédirgahtiki jamaetke qoshulmaq üçün Yabesh-Giliyadtin héchkim kelmigen iken. ⁹ Chünki xelqni sanap körgende Giliyadtiki Yabeshning ademleridin anda héchkim yoq idi.

¹⁰ U waqit jamaet özi on ikki ming palwanni anda ewetip, ulargha höküm béríp: «Giliyadtiki Yabeshning xelqini xotun bala-chaqiliri bilen qoshup, urup qilich bisi bilen öltürünglar. ¹¹ Shundaq qilinglarki, hemme er kishi bilen erni tonup qalghan xotunlar bolsa hemmisini öltürünglar» dédi.

¹² Lékin barghanda Giliyadtiki Yabeshning xelqining ichide er kishini tonumighan erkeklek bilenmu yatmighan töt yüz qiz ulargha uchrisa, bularni tutup, Qanaan yurtida bolghan Shilohtiki chédirgahqa élip keldi. ¹³ Andin kéyin jamaetning hemmisi kishi ewetip Rimmonning qoram téshida qélip qalghan benyaminiyulargha sözlep, sülhining xewirini béríp qichqardi. ¹⁴ U waqit benyaminiyulargha yénip kelse, ular özi Giliyadtiki Yabeshdin tirik tutup kelgen

xotunliri ulargha berdi, lékin bumu ulargha yétishmidi.

¹⁵ Uning üçhün xelq bolsa Xudawende özi Israilning qebililirining ichige bir kemchilik salghach, Benyaminning üstige pushayman qildi. ¹⁶ U waqit jamaetning aqsaqalliri sözlep: «Benyaminning xotunliri bolsa tügep ketkini üçhün qalghanlirigha xotun toghrisida néme qilimiz?» dédi. ¹⁷ Andin keyin yene éytishtiki: «Israilning bir qebilisi tügep ketmisun dep, Benyaminning miras tapmiqi elwette lazim kélidu. ¹⁸ Biz bolsaq beni-Israilning qesem qiliship: < Benyamin'gha xotun bergen kishi melun bolsun > dégini üçhün ulargha xotun bérelmeymiz» dédi. ¹⁹ Ular yene sözlep: «Beytelning shimal teripide bolup Beyteldin Shekemge chiqidighan yolning sherq teripide tépili Lébonaning jenub teripide bolghan Shilohta yildin yilgha Xudawendining bir héyti bolidu emesmu?» dep ²⁰ beni-Benyamin'gha: «Siler bérip, üzümzarliqlarda marap yétinglar. ²¹ Herqachan Shilohta qizlirining ussul oynamaq üçhün chiqqinini körsenglar, silerning herbiringlar Shilohning qizliridin birini, manga xotun bolsun dep, tartiwalsun. Andin Benyaminning yurtigha kétinglar. ²² Eger ularning atiliri we ya buraderliri kélip, bizge peryad qilsa, biz ulargha sözlep: < Bizge yüz-xatire qilip ulargha iltipat qilinglar, chünki biz bolsaq herbir er kishi üçhün jengdin xotun élip kelmiduq. Siler öz ixtiyaringlar bilen ulargha bu qizlarni bermidinglar. Bolmisa silerge gunah bolatti > deymiz» dédi. ²³ Shuni dése, beni-Benyamin shundaq qilip, ussul oynap turghan xotunlarning arisidin sanigha muwapiq özi xotun élip tartiwélip, andin öz miras yérige yénip kétip, sheherlerni yene yasap anda olturdi.

²⁴ U waqit beni-Israilning bashqilirimu andin kétip, herbiri öz qebile bilen xanidanigha yénip, her kishi u yerdin öz mirasigha bardi. ²⁵ Emma u waqitta Israilda padishah bolmighach herbiri öz neziride yaxshi körün'ginini qilip yüretti.